

บรรณานุกรม

- กฤตยา อาชวนิจกุล และคณะ. "บทสังเคราะห์สถานการณ์คนข้ามชาติและทางเลือกนโยบายการนำเข้าแรงงานข้ามชาติของประเทศไทย". สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล, 2540. "เรื่องเพศอนามัยเจริญพันธุ์และความรุนแรง: ประสบการณ์ชีวิตของแรงงานอพยพจากประเทศพม่า". สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล, 2544.
- กุศล สุนทรธาดาแลพุมารณ์ ภัทรวณิชย์. "กระบวนการจ้างแรงงานข้ามชาติที่ลักลอบเข้าเมืองและความคิดเห็นของภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้อง". กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล, 2540.
- กุลธน ธนพงศธร. ปัจจัยในการกำหนดนโยบายของรัฐ. ในนโยบายของรัฐ อะไร ทำไม และอย่างไร. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2522.
- กุหลาบ รัตนสังธรรม และคณะ. การศึกษา วิเคราะห์ สังเคราะห์ ภาพรวมจรรยาบรรณวิชาชีพในประเทศไทย. กรุงเทพฯ : ภาพพิมพ์, 2546.
- เกษมสันต์ จินวาโส. แรงงานอพยพจากต่างประเทศ: ข้อเท็จจริงประเด็นปัญหาและแนวทางแก้ไข. สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ร่วมกับสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย, กรกฎาคม, 2539.
- ขจิตภัย บุรุษพัฒน์. ชนกลุ่มน้อยสัญชาติพม่า. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แพรวพิทยา, 2540.
- "ผู้พลัดถิ่นสัญชาติพม่า: ปัญหาและแนวทางแก้ไข. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แพรวพิทยา, 2526
- จรัส สุวรรณเวลา. จุดบอดบนทางสู่ธรรมภิบาล : บทบาทของบอร์ดองค์การมหาชน. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2546
- ฉลองขวัญ อุทะยอด. "ผลกระทบจากการจ้างแรงงานต่างชาติต่อความมั่นคงของชาติ : ศึกษากรณีแรงงานพม่า". วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2542.
- เฉลิมศักดิ์ แห่งมงาม. "ปัญหาแรงงานต่างชาติ: ศึกษากรณีกะเหรี่ยงหลบหนีเข้าเมือง อำเภอแม่สลด จังหวัดตาก". การค้นคว้าแบบอิสระรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2535.

- เชิดชาย ม่วงมงคล. “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการลักลอบเข้าเมืองของคนสัญชาติพม่า: กรณีศึกษา อำเภอขุนยวม จังหวัดแม่ฮ่องสอน”. การค้นคว้าแบบอิสระรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2537.
- ไชยวัฒน์ คำชู และคณะ. ผู้แปล. ธรรมชาติของการบริหารการปกครองที่โปร่งใสด้วยจริยธรรม. กรุงเทพฯ, 2545.
- ชัยวัฒน์ สุรวิชัย. ธรรมชาติกับคอร์รัปชันในสังคมไทย. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจิตรศิลป์, 2546.
- ชัยอนันต์ สมุทวณิช. “100 ปี แห่งการปฏิรูประบอบราชการ : วิวัฒนาการของอำนาจรัฐและอำนาจการเมือง”. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2535.
- เดชชัย สนั่นเพ็ง และคณะ. “รายงานการวิจัยเรื่องผลกระทบของนโยบายผ่อนผันการจ้างแรงงานต่างด้าวทำงานในเขตจังหวัดตาก”. คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2539.
- ธรรมเกียรติ กันธิ. “ปมหลังการกินสินบนกับสังคมไทย” ในชัยวัฒน์ สุรวิชัย. 2546. (บรรณาธิการ). ธรรมชาติกับคอร์รัปชันในสังคมไทย. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจิตรศิลป์.
- นฤบาล จิตยานันท์ ร.ต.อ. “ปัจจัยที่ทำให้ผู้ประกอบการในจังหวัดเชียงใหม่กระทำผิดกฎหมายเกี่ยวกับแรงงานต่างด้าว”. การค้นคว้าแบบอิสระ รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการเมืองและการปกครอง บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2545.
- บัณฑิต ธนชัยเศรษฐวุฒิ. “บทวิพากษ์นโยบายรัฐกับโครงสร้างการกดขี่แรงงานต่างด้าว”. วารสารศาละวิน, 38 (มีนาคม 2545).
- ปณิธิ อมาตยกุล. “การย้ายถิ่นของชาวไทยใหญ่เข้ามาอยู่ในจังหวัดเชียงใหม่”. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชามานุษยวิทยา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2547.
- ผาสุก พงษ์ไพจิตร. “คอร์รัปชันสองรูปแบบ” ใน ชัยวัฒน์ สุรวิชัย. (บรรณาธิการ). ธรรมชาติกับคอร์รัปชันในสังคมไทย. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจิตรศิลป์, 2546.
- พัชราวลัย วงศ์บุญสิน และคณะ. “การย้ายถิ่นข้ามชาติกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในอาเซียน: นโยบายและผลกระทบ”. วิทยาลัยประชากรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2544.
- พันทิพย์ กาญจนจิตรรา สายสุนทร. “การเข้ามาในประเทศไทยของคนต่างด้าวเพื่อทำงาน: ข้อสำรวจทางกฎหมาย ปัญหา และทางเลือกนโยบาย”. สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล, 2540.

วรเดช จันทรศร. “สู่ 100 ปี ของการปฏิรูประบอบราชการไทย : อดีต ปัจจุบัน และอนาคตของ

การปฏิรูปกระทรวง ทบวง กรม”. คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2534.

สมเพชร เตชะ. “ทัศนคติของเจ้าหน้าที่รัฐและประชาชนต่อนโยบายของรัฐบาลไทยในการแก้ไข

ปัญหาแรงงานพม่าอพยพในจังหวัดเชียงใหม่”. วิทยานิพนธ์ รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการเมืองและการปกครอง บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2546.

สุทธธีรรัตน์ ชุ่มวิเศษ. “การลักลอบเข้าสู่ประเทศไทยของคนสัญชาติพม่า: กรณีศึกษาอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก”. การค้นคว้าแบบอิสระ รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการเมืองและการปกครอง บัณฑิตวิทยาลัยเชียงใหม่. 2540.

เสกสิทธิ คุณศรี. “ความจำเป็นในการใช้แรงงานต่างด้าวในประเทศไทย: กรณีศึกษาอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก”. วิทยานิพนธ์ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2539

อดิศร เกิดมงคล. “รัฐไทยกับนโยบายการจัดการเรื่องแรงงานต่างชาติด”. ใน มุ่งหาแสงตะวัน.

(พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ: สำนักเลขาธิการสมาคมสิทธิเสรีภาพของประชาชน. 2542.

อรพินทร์ พิทักษ์มหาเกตุ. “ภาพรวมของแรงงานข้ามชาติที่ได้รับใบอนุญาตการทำงานในประเทศไทย”. สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล, 2540.

อำนวย รักธรรม. “เครือข่ายการลักลอบเข้าเมืองของคนสัญชาติพม่า ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน”. การค้นคว้าแบบอิสระรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2541.

อรพินท์ สฟโชคชัย. “การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี : แนวคิดและประสบการณ์ในภาคราชการไทย” เสนอในการประชุมทางวิชาการรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์แห่งชาติครั้งที่ 5 (พ.ศ.2547) การเมืองการบริหารของไทยในยุคโลกาภิวัตน์. ระหว่างวันที่ 1-2 ธันวาคม พ.ศ. 2547, 2547.

อุดม มุ่งเกษม. Governance กับการพัฒนาข้าราชการ. กรุงเทพฯ : ไอเดียแสดัวร์, 2545.

_____. “แรงงานอพยพจากประเทศพม่าและผลกระทบต่อประเทศไทย”. ร่างเอกสารของสถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล, 2541.

เอกสาร

- เอกสารประกอบการประชุมทางวิชาการระดับชาติว่าด้วยงานยุติธรรม ครั้งที่ 3 “กระบวนการยุติธรรมกับบทบาทการแก้ไขปัญหาการคอร์รัปชัน” วันที่ 22 – 23 สิงหาคม 2548 ณ ศูนย์การประชุมอิมแพ็ค เมืองทองธานี, (นนทบุรี : กระทรวงยุติธรรม, 2549) หน้า 405.
- กรุงเทพมหานคร. “บทวิพากษ์นโยบายรัฐบาลกับโครงสร้างกคชี่แรงงานต่างด้าว”. 22 กุมภาพันธ์ 2545.
- เชียงใหม่นิวส์. “เชียงใหม่ขาดแคลนแรงงาน”. 8 พฤศจิกายน 2545.
- ผู้จัดการรายวัน. “นโยบายแรงงานต่างด้าวของประเทศไทย: ภายใต้ทฤษฎีดึงดูด”. 2 กุมภาพันธ์ 2541.
- _____. “ปัญหาแรงงานต่างชาติ”. 6 สิงหาคม 2539.
- _____. “ผ่อนผันแรงงานต่างด้าว”. 25 เมษายน 2540.
- มติชน. “แก้ไขปัญหาลาแรงงานต่างด้าวอย่างยั่งยืน”. 26 กุมภาพันธ์ 2545.
- _____. “แรงงานต่างชาติดกกฎหมายที่ออกมาแก้ไขปัญหาลาหรือลดลงของรัฐกันแน่”. 21 ตุลาคม 2539.
- _____. “ปัญหาแรงงานต่างชาติกับนโยบายรัฐ”. 30 กรกฎาคม 2539.
- _____. “เร่งผลักดันแรงงานต่างชาติ”. 13 เมษายน 2540.
- สยามโพสต์. “ผ่อนผันแรงงานต่างชาติผิดกฎหมายสะท้อนความล้มเหลวการพัฒนาประเทศ”. 1 กันยายน 2539.
- เอ็กไซค์ไทยโพสต์. “กรม.เห็นชอบตามมติ กปร. ขอมผ่อนผันแรงงานต่างด้าว”. 31 สิงหาคม 2545:24.
- _____. “ชี้ใช้แรงงานต่างด้าวราคาถูก แต่ชาติต้องเสียค่าใช้จ่ายแพง”. 11 พฤศจิกายน 2545:24.
- _____. “ต่ออายุต่างด้าวเหลว มุคใต้ดิน 3 แสนราย”. 2 กรกฎาคม 2546:24.
- _____. “แรงงานต่างด้าวจดทะเบียน นายจ้างเอาเปรียบระวังคุก”. 14 พฤศจิกายน 2544 : หน้าแรงงาน.
- “เกณฑ์การกำหนดพื้นที่กิจการที่ให้แรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายทำงานได้เป็นการชั่วคราว ตามมติคณะรัฐมนตรี ปี 2535-2542” 2542. (ระบบออนไลน์). แหล่งที่มา: www.doe.go.th/workpermit/data/st_illegal/pass.shtml#2535 (30 กรกฎาคม 2547)

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
แผนที่แนวพรมแดนไทย – พม่า

ภาคผนวก ข

เล่ม ๑๒๕ ตอนที่ ๓๗ ก

หน้า ๒๔
ราชกิจจานุเบกษา

๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑

พระราชบัญญัติ
การทำงานของคนต่างด้าว
พ.ศ. ๒๕๕๑

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๑

เป็นปีที่ ๖๓ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้า ฯ
ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการทำงานของคนต่างด้าว

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล
ซึ่งมาตรา ๒๕ ประกอบกับมาตรา ๓๒ มาตรา ๓๓ มาตรา ๓๔ และมาตรา ๔๓ ของรัฐธรรมนูญ
แห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๕๑”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา
เป็นต้นไป

เล่ม ๑๒๕ ตอนที่ ๓๗ ก หน้า ๒๕
ราชกิจจานุเบกษา ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑

มาตรา ๓ ให้ยกเลิก

(๑) พระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๒๑

(๒) พระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๔

มาตรา ๔ พระราชบัญญัตินี้ไม่ใช้บังคับกับการปฏิบัติหน้าที่ในราชอาณาจักรของคนต่างด้าว เฉพาะในฐานะ ดังต่อไปนี้

(๑) บุคคลในคณะผู้แทนทางทูต

(๒) บุคคลในคณะผู้แทนทางกงสุล

(๓) ผู้แทนของประเทศสมาชิกและพนักงานขององค์การสหประชาชาติและทบวงการชำนัญ

พิเศษ

(๔) คนรับใช้ส่วนตัวซึ่งเดินทางจากต่างประเทศเพื่อมาทำงานประจำอยู่กับบุคคลตาม (๑) หรือ (๒) หรือ (๓)

(๕) บุคคลซึ่งปฏิบัติหน้าที่หรือภารกิจตามความตกลงที่รัฐบาลไทยทำไว้กับรัฐบาลต่างประเทศหรือองค์การระหว่างประเทศ

(๖) บุคคลซึ่งปฏิบัติหน้าที่หรือภารกิจเพื่อประโยชน์ในทางการศึกษา วัฒนธรรม ศิลปะ การกีฬา หรือกิจการอื่น ทั้งนี้ ตามที่จะได้กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา

(๗) บุคคลซึ่งคณะรัฐมนตรีอนุญาตให้เข้ามาปฏิบัติหน้าที่หรือภารกิจอย่างหนึ่งอย่างใด โดยจะกำหนดเงื่อนไขไว้ด้วยหรือไม่ก็ได้

มาตรา ๕ ในพระราชบัญญัตินี้

“คนต่างด้าว” หมายความว่า บุคคลธรรมดาซึ่งไม่มีสัญชาติไทย

“ทำงาน” หมายความว่า การทำงานโดยใช้กำลังกายหรือความรู้ด้วยประสงค์ค่าจ้างหรือประโยชน์อื่นใดหรือไม่ก็ตาม

“ใบอนุญาต” หมายความว่า ใบอนุญาตทำงาน

“ผู้รับใบอนุญาต” หมายความว่า คนต่างด้าวซึ่งได้รับใบอนุญาต

“ถูกจ้าง” หมายความว่า ผู้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๕ มาตรา ๑๑ มาตรา ๑๓ (๑) และ (๒)

และมาตรา ๑๔ ให้ทำงานที่กำหนดในกฎกระทรวงที่ออกตามความในมาตรา ๑๕

เล่ม ๑๒๕ ตอนที่ ๓๗ ก หน้า ๒๖
ราชกิจจานุเบกษา ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑

“กองทุน” หมายความว่า กองทุนเพื่อการส่งคนต่างด้าวกลับออกไปนอกราชอาณาจักร

“คณะกรรมการกองทุน” หมายความว่า คณะกรรมการกองทุนเพื่อการส่งคนต่างด้าวกลับออกไปนอกราชอาณาจักร

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการพิจารณาการทำงานของคนต่างด้าว

“คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์” หมายความว่า คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์การทำงานของคนต่างด้าว

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

“นายทะเบียน” หมายความว่า อธิบดี และพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งตามข้อเสนอแนะของอธิบดีเพื่อออกใบอนุญาตและปฏิบัติการอื่นตามพระราชบัญญัตินี้

“อธิบดี” หมายความว่า อธิบดีกรมการจัดหางาน

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๖ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมไม่เกินอัตราในบัญชีท้ายพระราชบัญญัตินี้ ยกเว้นค่าธรรมเนียม และกำหนดกิจการอื่นเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑

การทำงานของคนต่างด้าว

ส่วนที่ ๑

บททั่วไป

มาตรา ๗ งานใดที่คนต่างด้าวอาจทำได้ในท้องถิ่นใด เมื่อใด ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง โดยคำนึงถึงความมั่นคงของชาติ โอกาสในการประกอบอาชีพของคนไทยและความต้องการแรงงานต่างด้าวที่จำเป็นต่อการพัฒนาประเทศ ทั้งนี้ จะกำหนดให้แตกต่างกันระหว่างคนต่างด้าวทั่วไปกับคนต่างด้าวตามมาตรา ๑๓ และมาตรา ๑๔ ก็ได้

ความในวรรคหนึ่งไม่ใช้บังคับกับการทำงานของคนต่างด้าวตามมาตรา ๑๒

มาตรา ๘ เพื่อประโยชน์ในการจำกัดจำนวนคนต่างด้าวซึ่งมิใช่ช่างฝีมือหรือผู้ชำนาญการที่จะเข้ามาทำงานบางประเภทหรือบางลักษณะในราชอาณาจักร รัฐมนตรี โดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีจะกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษาให้เรียกเก็บค่าธรรมเนียมการจ้างคนต่างด้าวซึ่งมิใช่ช่างฝีมือหรือผู้ชำนาญการที่จะเข้ามาทำงานตามประเภทหรือลักษณะที่กำหนดในราชอาณาจักรก็ได้

ผู้ใดประสงค์จะจ้างคนต่างด้าวตามวรรคหนึ่ง ให้แจ้งต่อนายทะเบียนตามแบบที่อธิบดีกำหนด และชำระค่าธรรมเนียมก่อนทำสัญญาจ้างไม่น้อยกว่าสามวันทำการ

ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติในวรรคสอง ต้องเสียเงินเพิ่มอีกหนึ่งเท่าของค่าธรรมเนียมที่ต้องชำระ

ส่วนที่ ๒

ใบอนุญาตทำงาน

มาตรา ๙ ห้ามมิให้คนต่างด้าวทำงานใดนอกจากงานตามมาตรา ๗ และได้รับใบอนุญาตจากนายทะเบียน เว้นแต่คนต่างด้าวซึ่งเข้ามาในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองเพื่อทำงานอันจำเป็นและเร่งด่วนที่มีระยะเวลาทำงานไม่เกินสิบห้าวัน แต่คนต่างด้าวจะทำงานนั้นได้เมื่อได้มีหนังสือแจ้งให้นายทะเบียนทราบ

ในการออกใบอนุญาต นายทะเบียนจะกำหนดเงื่อนไขให้คนต่างด้าวต้องปฏิบัติด้วยก็ได้

ใบอนุญาต การขอรับใบอนุญาต การออกใบอนุญาต และการแจ้งตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามแบบและวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

อธิบดีจะวางระเบียบเพื่อกำหนดแนวทางในการกำหนดเงื่อนไขตามวรรคสอง ให้นายทะเบียนต้องปฏิบัติก็ได้

มาตรา ๑๐ คนต่างด้าวซึ่งจะขอรับใบอนุญาตตามมาตรา ๙ ต้องมีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรหรือได้รับอนุญาตให้เข้ามาในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองโดยมิใช่ได้รับอนุญาตให้เข้ามาในฐานะนักท่องเที่ยวหรือผู้เดินทางผ่าน และไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๑ ผู้ใดประสงค์จะจ้างคนต่างด้าวซึ่งอยู่นอกราชอาณาจักรเข้ามาทำงานในกิจการของคนในราชอาณาจักร จะยื่นคำขอรับใบอนุญาตและชำระค่าธรรมเนียมแทนคนต่างด้าวนั้นก็ได้

การขอรับใบอนุญาตแทนคนต่างด้าวตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๒ ในการอนุญาตให้คนต่างด้าวเข้ามาทำงานในราชอาณาจักรตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุนหรือกฎหมายอื่น ให้ผู้อนุญาตตามกฎหมายดังกล่าวมีหนังสือแจ้งการอนุญาตนั้นก่อนนายทะเบียนพร้อมด้วยรายละเอียดที่อธิบดีกำหนดโดยเร็ว

เมื่อได้รับแจ้งตามวรรคหนึ่ง ให้นายทะเบียนออกใบอนุญาตให้คนต่างด้าวนั้นภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง

ในระหว่างรอรับใบอนุญาตตามวรรคสอง ให้คนต่างด้าวนั้นทำงานไปพลางก่อนได้โดยได้รับยกเว้นไม่ต้องปฏิบัติตามมาตรา ๒๔ จนถึงวันที่นายทะเบียนแจ้งให้มารับใบอนุญาต

มาตรา ๑๓ คนต่างด้าวซึ่งไม่อาจขอรับใบอนุญาตตามมาตรา ๕ เพราะเหตุดังต่อไปนี้ อาจขอรับใบอนุญาตก่อนนายทะเบียนเพื่อทำงานตามประเภทที่คณะกรรมการกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษาคตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ โดยคำนึงถึงความมั่นคงของชาติและผลกระทบต่อสังคม

(๑) ถูกเนรเทศตามกฎหมายว่าด้วยการเนรเทศและได้รับการผ่อนผันให้ไปประกอบอาชีพ ณ ที่แห่งใดแทนการเนรเทศหรืออยู่ในระหว่างรอการเนรเทศ

(๒) เข้ามาหรืออยู่ในราชอาณาจักรโดยไม่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง แต่ได้รับอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวเพื่อรอการส่งกลับออกไปนอกราชอาณาจักรตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง

(๓) ถูกถอนสัญชาติตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๗ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๑๕ หรือตามกฎหมายอื่น

(๔) เกิดในราชอาณาจักรแต่ไม่ได้รับสัญชาติไทยตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๗ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๑๕

(๕) เกิดในราชอาณาจักรแต่ไม่ได้รับสัญชาติไทยตามกฎหมายว่าด้วยสัญชาติ ประกาศตามวรรคหนึ่ง คณะรัฐมนตรีจะกำหนดเงื่อนไขอย่างใดไว้ด้วยก็ได้

ภาคผนวก ค

แนวคิดการนำนโยบายการจัดระบบแรงงานต่างด้าวสัญชาติพม่า กัมพูชา และลาว ในช่วงปี ๒๕๔๔-๒๕๕๑ ไปสู่การปฏิบัติที่ให้ผลเป็นรูปธรรม โดย พ.อ.หญิง เกษญา มีบุญลือ

ความเป็นมาและสาเหตุของปัญหา

จากอดีตนับตั้งแต่ปี พ.ศ.๒๕๓๕ จนถึงปัจจุบันปี พ.ศ.๒๕๕๑ ประเทศไทยได้ประกาศใช้นโยบายและมาตรการในการแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองเป็นระยะเวลากว่า ๑๕ ปี โดยการจัดให้มีการขึ้นทะเบียนแรงงานต่างด้าวพ่นพ่นให้อยู่ชั่วคราว ต่อใบอนุญาตให้ทำงาน ทั้งนี้เพื่อควบคุมแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองให้เข้าสู่ระบบมากขึ้น และสะดวกต่อทางราชการสามารถดูแลได้ทั่วถึง ซึ่งเป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรีในแต่ละสมัยของรัฐบาล

นโยบายการแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองจะประสบผลสำเร็จหรือไม่ นั้น ขั้นตอนที่สำคัญคือการนำนโยบายไปปฏิบัติขององค์กรที่รับผิดชอบ และผู้ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมักจะเป็นขั้นตอนที่ถูกกละเลย ในขณะที่ขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนที่สำคัญมากเพราะเท่ากับเป็นการชี้ความสำเร็จและความล้มเหลวของการนำนโยบายการจัดระบบแรงงานต่างด้าวไปปฏิบัติหรือกล่าวในอีกแง่หนึ่งเงื่อนไขที่นำความล้มเหลวมาสู่การนำนโยบายไปปฏิบัติคือ การขาดการเชื่อมโยงระหว่างกำหนดยุทธศาสตร์กับนโยบายกับการนำนโยบายไปปฏิบัติ ซึ่งทำให้เกิดเป็นประเด็นคำถามที่ยังไม่มีคำตอบชัดเจนว่าแนวทางการแก้ไขปัญหา การจัดระบบแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองของรัฐบาลที่ถูกต้องคือแนวทางใด รัฐบาลจะลดทอนปัญหาให้น้อยลงได้อย่างไร เนื่องจากจำนวนแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองมิได้ลดลง แต่กลับมีจำนวนเพิ่มสูงขึ้น (กว่า ๒ ล้านคน) ซึ่งทำให้เกิดผลกระทบโดยตรงต่อความมั่นคงของประเทศ โดยรัฐควรจะหันมาทบทวนและให้ความสำคัญในการนำนโยบายการจัดระบบแรงงานต่างด้าวเพื่อสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง ทั้งนี้เพื่อนำไปสู่การจัดระบบแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองให้เป็นรูปธรรมมากขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

การดำเนินงานที่ผ่านมา

นโยบายและแนวทางในการดำเนินการของรัฐบาลต่อแรงงานต่างด้าวที่ผ่านมาจนถึงปัจจุบัน รัฐบาลได้แก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองสัญชาติพม่า ลาว และกัมพูชา โดยกำหนดนโยบายและ

มาตรการในการจัดระบบและควบคุมการทำงานของแรงงานต่างด้าวที่เข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย โดยอาศัยมติคณะรัฐมนตรี ดังนี้

- ปี พ.ศ.๒๕๓๘-๒๕๔๒ ได้มีการผ่อนผันให้แรงงานต่างด้าวทำงานเฉพาะพื้นที่และกิจการที่กำหนด เพื่อแก้ปัญหาการขาดแคลนแรงงาน
- ปี พ.ศ.๒๕๔๓ ทางราชการเริ่มมีนโยบายที่จะเร่งรัดนำเข้าแรงงานต่างด้าวอย่างถูกต้อง โดยให้ยุติการจ้างเป็นคราวๆ ไปและเห็นควรจัดตั้งองค์กรเพื่อแก้ปัญหาเป็นการเฉพาะ
- ปี พ.ศ.๒๕๔๔ รัฐบาลได้จัดตั้งคณะกรรมการบริหารแรงงานต่างด้าวลักลอบเข้าเมือง (กบร.) เพื่อแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวทั้งระบบ โดยเปิดโอกาสให้แรงงานต่างด้าวสัญชาติพม่า กัมพูชา และลาวที่ลักลอบเข้ามาทำงาน มารายงานตัวเพื่อทราบกลุ่มเป้าหมายที่เป็นปัญหาทั้งหมด
- ปี พ.ศ.๒๕๔๖ ได้มีการลงนามว่าด้วยการจ้างงานกับประเทศต้นทาง ครบทั้ง ๓ ประเทศ คือ พม่า ลาว และกัมพูชา นอกจากนี้รัฐบาลยังได้กำหนดนโยบายในการแก้ปัญหาแรงงานต่างด้าว โดยมอบหมายให้กระทรวงแรงงานเป็นเจ้าภาพหลักในการจัดทำยุทธศาสตร์แก้ปัญหาแรงงานต่างด้าวทั้งระบบได้แก่ ๑) ยุทธศาสตร์การจัดระบบการจ้างแรงงานต่างด้าว ๒) ยุทธศาสตร์กำหนดมาตรฐานการจ้างแรงงานต่างด้าวให้มีมาตรฐานเช่นเดียวกับแรงงานไทย ๓) ยุทธศาสตร์การสกัดกั้นแรงงานต่างด้าวลักลอบเข้ามาทำงาน ๔) ยุทธศาสตร์การปราบปรามเน้นการข่าวและจับกุมนายจ้าง ๕) ยุทธศาสตร์การผลักดันและส่งกลับ ๖) ยุทธศาสตร์การประชาสัมพันธ์ และ ๗) ยุทธศาสตร์การติดตามประเมินผล
- ปี พ.ศ.๒๕๔๗ คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบในการบริหารแรงงานต่างด้าวทั้งระบบ โดยมีเป้าหมายคือ การใช้แรงงานต่างด้าวอย่างถูกกฎหมายภายใต้ยุทธศาสตร์ ๗ ยุทธศาสตร์หลัก
- ปี พ.ศ.๒๕๔๘-๒๕๕๑ คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบอนุญาตให้แรงงานต่างด้าวสัญชาติพม่า ลาว และกัมพูชา ที่เคยรายงานตัวและจดทะเบียนไว้กับกรมการปกครอง อยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราว เพื่อรอการส่งกลับ และทำงานได้เป็นเวลา ไม่เกิน ๒ ปี (ข้อมูลการจดทะเบียนล่าสุด มีผลบังคับใช้จนถึง ๒๘ ก.พ.๕๑)

ภาคผนวก ง

บทวิเคราะห์ห้วงการและผู้ที่เกี่ยวข้องในการนำนโยบายการจัดระบบแรงงานต่างด้าว สัญชาติพม่า กัมพูชา และลาว ในช่วงปี พ.ศ.๒๕๔๔-๒๕๕๑ ไปปฏิบัติ

๑. บทบาทของฝ่ายการเมือง

การจัดระบบแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง ดำเนินการอย่างจริงจัง เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๔-๒๕๕๑ ทั้งนี้เพื่อให้การจ้างแรงงานต่างด้าวที่มีอยู่ในประเทศไทยเข้าสู่ระบบที่ถูกต้อง สามารถควบคุมได้ง่ายและไม่สร้างปัญหาให้กับประเทศ ซึ่งคณะรัฐมนตรีจะมีส่วนสำคัญในการกำหนดขอบเขตในการนำนโยบายแรงงานต่างด้าวฯ ไปปฏิบัติ โดยออกมาในรูปของ มติคณะรัฐมนตรี เมื่อ ๒๘ ส.ค.๔๔, ๒๗ ส.ค.- ๒๕ ก.ย.๔๕, ๑๐ พ.ย.๔๖, ๒ มี.ค.๔๗, ๒๐ ธ.ค.๔๘, ๑๖ พ.ค.๔๙, ๗ ธ.ค. ๔๙ และ ๑๒ พ.ย.๕๐ ซึ่งมีผลบังคับใช้จนถึง ๒๘ ก.พ.๕๑

ก่อนที่รัฐบาลชุดปัจจุบัน จะออกนโยบาย เพื่อจัดระบบแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง รัฐบาลชุดก่อนๆ (นายชวนฯ พล.อ.ชาติชายฯ พล.อ.ชวลิตฯ นายบรรหารฯ พ.ต.ท.ทักษิณฯ) ได้ร่วมกันแก้ปัญหาแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองมาก่อนหน้านี้แล้วหลายรัฐบาล ซึ่งส่วนใหญ่แก้ปัญหาในลักษณะผ่อนผันการจ้างแรงงานเป็นคราวๆ ไป

อาจกล่าวได้ว่าทั้งนโยบายผ่อนผันการทำงาน และนโยบายเพื่อจัดระบบแรงงานต่างด้าวใหม่ เป็นเพียงการแก้ปัญหาที่ปลายเหตุมากกว่าการเข้าไปแก้ปัญหาที่สาเหตุ เนื่องจากฝ่ายการเมือง รัฐบาลชุดปัจจุบันเข้ามาแก้ปัญหานี้ เมื่อปัญหาได้แปรสภาพมีขนาดใหญ่มากกว่าที่จะนำแรงงานต่างด้าวเข้าสู่ระบบได้ทันทีจากจำนวนแรงงานต่างด้าวที่มีอยู่จริงขณะนี้ประมาณกว่า ๒ ล้านคน

อนึ่ง คณะรัฐมนตรีได้ออกมติในการจัดระบบแรงงานต่างด้าว ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๔ ถึงปี พ.ศ. ๒๕๕๑ รวม ๘ ครั้ง และมีหลายขั้นตอนเช่น การจดทะเบียน การตรวจโรคของแรงงานต่างด้าว การพิสูจน์สัญชาติ จากผลการปฏิบัติ แรงงานต่างด้าวมารายงานตัวประมาณ ๕ แสนกว่าคน และล่าสุดปัจจุบัน ส.ค.๕๑ ทราบว่ายอดรายงานตัว ลดลงเรื่อยๆ จึงเกิดเป็นคำถามว่ารัฐบาลจะทำการจัดระบบแรงงานต่างด้าวโดยออกมาในรูปของมติคณะรัฐมนตรีไปจนถึงปี พ.ศ.ใดสิ้นสุดการจัดระบบเมื่อใด เมื่อยอดรายงานตัวไม่ได้ตามเป้า แล้วรัฐบาลหาทางออกอย่างไรมติคณะรัฐมนตรีชุดนี้ควรจะสนับสนุนต่อไปหรือไม่ หรือควรจะยุตินโยบายลง เป็นที่สังเกตว่าจุดอ่อนของฝ่ายการเมือง ที่ผ่านมาในอดีต รัฐบาลส่วนใหญ่อยู่ไม่ครบตามวาระในการบริหารงาน แม้จะมีการกำหนดนโยบายออกมาที่ดูภายนอก

เหมือนจะแก้ปัญหาแรงงานต่างด้าวได้ แต่ในการนำนโยบายไปปฏิบัติจริง รัฐบาลมิได้วิเคราะห์ให้ครบตามวงจรของนโยบาย โดยเฉพาะขั้นตอนการนำนโยบายไปปฏิบัติ และขั้นการประเมินผล ซึ่งมักจะมีปัญหามาก หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงขาดการมีส่วนร่วมในการก่อให้เกิดนโยบาย และการวางกรอบแนวทางการนำนโยบายไปปฏิบัติ ทำให้ต้องแก้ปัญหาเฉพาะหน้ามาโดยตลอด แม้ดูเหมือนว่านโยบายที่กำหนดไว้จะเป็นแผนงานที่หวังผลในระยะยาว แต่มีความเร่งรีบในการดำเนินการเพื่อให้ผลการปฏิบัติในการแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวสำเร็จโดยเร็ว โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง อันนำมาซึ่งผลประโยชน์จากข้อเรียกร้องของภาคเอกชน ซึ่งได้รับการสนับสนุนทางการเมืองทั้งในระดับท้องถิ่น และระดับชาติเพื่อรักษาส่วนได้ของตนมากกว่าการเสียผลประโยชน์ของรัฐ

๒. ความร่วมมือของระบบราชการ (ได้แก่หน่วยงานต่างๆ ของรัฐ)

ภารกิจหลักของระบบราชการ คือ การเป็นผู้รับผิดชอบในการนำนโยบายไปปฏิบัติ ซึ่งถือได้ว่าเป็นองค์การที่สำคัญที่สุด เพราะระบบราชการเป็นผู้เก็บรวบรวม วิเคราะห์ และป้อนข้อมูลให้กับฝ่ายการเมือง ประเด็นที่เป็นปัญหาในการจัดระบบแรงงานต่างด้าว เกิดจากการปฏิบัติงานกับหน่วยงานราชการหลายฝ่าย ซึ่งมีทั้งกระทรวงมหาดไทย กระทรวงแรงงาน กระทรวงต่างประเทศ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กระทรวงสาธารณสุข นอกจากนี้จะเป็นระบบราชการที่มีขนาดใหญ่ ซึ่งสามารถรองรับฝ่ายการเมือง ขณะเดียวกันฝ่ายการเมืองก็ไม่สามารถควบคุมระบบราชการได้อย่างเด็ดขาด ดังจะเห็นได้จากการนำนโยบายแรงงานต่างด้าวไปปฏิบัติของกระทรวงต่าง ๆ ดังนี้

- กระทรวงมหาดไทย ออกประกาศเพื่อขยายระยะเวลาให้แรงงานต่างด้าวสัญชาติพม่า ลาว กัมพูชา อยู่ในราชอาณาจักรชั่วคราวระหว่างรอการส่งกลับต่อไปอีก ๑ ปี
- กระทรวงสาธารณสุข ดำเนินการกำหนดอัตราค่าตรวจสุขภาพ และประกันสุขภาพโรคที่ไม่อนุญาตให้แรงงานต่างด้าวทำงาน และสถานพยาบาลที่จะตรวจสุขภาพ
- กระทรวงต่างประเทศ เป็นหน่วยงานประสานการเจรจากับฝ่ายพม่า เพื่อเร่งรัดการพิสูจน์สัญชาติแรงงานพม่าในไทย และกำหนดแนวทางการนำแรงงานพม่าเข้ามาทำงานโดย ถูกกฎหมายควบคู่กันไป
- กระทรวงแรงงาน จัดทะเบียนแรงงานต่างด้าว (เจ้าภาพหลัก)
- สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ปรามปราม จับกุม สกัดกั้น แรงงานต่างด้าวที่เข้ามาใหม่

จากสภาพตามความเป็นจริง จำนวนแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง ตัวเลขในขณะนี้ มีมากกว่า ๒ ล้านคน แต่ขอรายงานตัวมีไม่ถึง ๕ แสนคน ค่าใช้จ่ายในการตรวจสอบสุขภาพแรงงานต่างด้าวต่อคนต่อปีประมาณ ๓,๘๐๐ บาท ซึ่งปัญหาที่พบบ่อยจำเป็นต้องเสียค่าใช้จ่ายสูง ในส่วนการปฏิบัติของกระทรวงการต่างประเทศ ยังติดขัดอยู่ที่ทางการพม่า เพราะรัฐบาลพม่าไม่ยอมรับแรงงานต่างด้าวเหล่านี้กลับประเทศ ขณะที่การปราบปราม จับกุม สกัดกั้น ไม่ได้ผลเท่าที่ควรเพราะการลักลอบ ยังปรากฏให้เห็นในสถานการณ์ปัจจุบัน

การที่รัฐบาลฝากความหวัง และความสำเร็จในการแก้ปัญหาแรงงานต่างด้าวโดยให้กระทรวงแรงงานเป็นเจ้าภาพหลักในขณะที่กระทรวงอื่น ๆ ให้ลำดับความสำคัญในการแก้ปัญหาแรงงานต่างด้าวต่ำกว่าที่ควรจะเป็น ทั้ง ๆ ที่ทุกหน่วยงานจะต้องบูรณาการความร่วมมือด้วยกัน และมีความสำคัญเท่าๆกัน ในการแก้ปัญหาประเด็นเหล่านี้ย่อมเป็นอุปสรรคอย่างมากในการนำนโยบายไปปฏิบัติให้บรรลุเป้าหมายได้ เพราะการปฏิบัติในลักษณะต่างคนต่างทำในแต่ละกระทรวง ที่ขาดการประสานงานกันอย่างชัดเจน อันจะส่งผลให้การปฏิบัติไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร

๓. ข้าราชการ (ผู้ปฏิบัติงาน)

ถือว่าได้มีส่วนเกี่ยวข้องอย่างมากต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ โดยเฉพาะผู้บริหารระดับสูง ผู้บริหารระดับกลาง และผู้บริหารระดับล่าง ต้องมีความเข้าใจในการแปลงนโยบายให้เป็นแผน โครงการ หรือกิจกรรมที่ชัดเจน และเป็นรูปธรรม ตลอดจนมีความต่อเนื่องในการปฏิบัติจริง การปฏิบัติงานของข้าราชการในระดับผู้บริหารในการนำนโยบายการจัดระบบแรงงานต่างด้าวไปปฏิบัติมีลักษณะเช่นเดียวกับข้าราชการเกือบทุกหน่วยงาน สิ่งสำคัญคือ การสื่อความหมายการถ่ายทอดไปสู่การปฏิบัติต้องสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของนโยบาย เจตนารมณ์ของผู้บริหาร ตลอดจนความตั้งใจที่จะปฏิบัติงานจริง ๆ อย่างไรก็ตามจากที่กล่าวข้างต้น สิ่งที่เป็นประเด็นปัญหาคือ การควบคุมและการตรวจสอบข้าราชการที่ไม่สามารถดูแลได้ทั่วถึง เป็นเหตุผลหนึ่งที่ทำให้การนำนโยบายไปปฏิบัติไม่ประสบผลสำเร็จ เพราะจากสภาพความเป็นจริงในช่วงที่ข้าราชการนำนโยบายแรงงานต่างด้าวไปสู่การปฏิบัติ เมื่อข้าราชการทราบว่าเกิดปัญหามากมายจากการปฏิบัติขึ้นต้น เช่น ผู้ประกอบการไม่ยอมพาแรงงานต่างด้าวมาจดทะเบียน ไม่ยอมพาไปตรวจโรค เพราะต้องเสียค่าใช้จ่ายสูง ข้าราชการบางคนไม่เข้าใจวิธีปฏิบัติ เพราะมีหลายขั้นตอน ยุ่งยาก ซับซ้อน เมื่อเกิดปัญหาเช่นนี้ผู้บริหารระดับสูงสามารถที่จะประเมินผลนโยบายในขั้นต้นก่อนได้ เช่น นำนโยบายกลับมาทบทวนใหม่ หรือสรุปปัญหาการปฏิบัติในขั้นแรกแล้วนำมาแก้ไขก่อนที่จะนำไปปฏิบัติในครั้งต่อไป

๔. ผู้ที่ได้รับผลจากนโยบาย

ตามกระบวนการของการนำนโยบายการจัดระบบแรงงานต่างด้าว ปี พ.ศ.๒๕๔๔-๒๕๕๑ ไปปฏิบัติ ผู้ที่ได้รับผลจากนโยบาย หากพิจารณาในฐานะของกลุ่ม ได้แก่ กลุ่มนักรการเมืองที่มีอิทธิพล กลุ่มนายจ้าง กลุ่มนายทุนที่ได้รับผลประโยชน์โดยตรง จากการจ้างแรงงานต่างด้าวได้ราคาถูก ไม่ขาดแคลนแรงงานและไม่ต้องดูแลรับผิดชอบมาก กลุ่มเหล่านี้จะรักษาและประสานผลประโยชน์ให้ได้มากที่สุด อาจกล่าวได้ว่านโยบายการจัดระบบแรงงานต่างด้าวเป็นนโยบายที่เอื้อต่อการรักษาผลประโยชน์ให้แก่ นายทุน นายจ้าง นักรการเมืองที่มีอิทธิพล ดังจะเห็นได้จากการออกมติดังกล่าวตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๔ ถึงปี พ.ศ.๒๕๕๑ เพื่อจัดระบบแรงงานต่างด้าวและมีผลต่อเนื่องไปจนถึง ๒๘ ก.พ.๕๓ ซึ่งจะต้องติดตามความคืบหน้าต่อไปว่า หลังจาก ๒๘ ก.พ.๕๓ แล้วฝ่ายการเมืองซึ่งได้รับผลประโยชน์จากนโยบายนี้โดยตรง จะดำเนินการมาตรการอย่างไร ในรูปแบบใด ที่จะยืดอายุเวลาของนโยบายให้นานที่สุด หากพิจารณาในแง่ของบุคคล หน่วยงานเอกชน และ เอ็นจีโอ นโยบายการจัดระบบแรงงานต่างด้าว นอกจากจะเอื้อประโยชน์ต่อนายทุนกลุ่มนักรการเมืองที่มีอิทธิพลแล้ว ยังส่งผลให้แรงงานต่างด้าวลักลอบเข้ามาทำงานในไทยมากขึ้นเรื่อยๆ ในขณะที่ภาคเอกชน เอ็นจีโอ พยายามสนับสนุนปกป้องและต้องการยกระดับแรงงานต่างด้าวด้วยเหตุผลต่าง ๆ เพื่อให้มีสิทธิทัดเทียมแรงงานไทย ซึ่งกำลังจะเป็นประเด็นปัญหาตามมาอีกมากมาย

๕. บทบาทขององค์กรและผู้ที่เกี่ยวข้อง

นโยบายการจัดระบบแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง จัดเป็นนโยบายที่เกี่ยวกับการควบคุมพฤติกรรมของบุคคล เพื่อประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวม (Protective Regulatory Policies) บทบาทของฝ่ายการเมืองจะเข้าไปเกี่ยวข้องโดยตรง โดยเฉพาะเมื่อถูกสังคมวิพากษ์วิจารณ์ว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติไม่ได้ผลดังจะเห็นได้ว่าในช่วงก่อนปี พ.ศ. ๒๕๔๔ นโยบายการแก้ไขปัญหาลูกจ้างต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง เป็นไปในลักษณะการผ่อนผันให้แรงงานต่างด้าวทำงานได้บางประเภท และอยู่ในไทยได้ชั่วคราว เมื่อการนำนโยบายไปปฏิบัติไม่ประสบผล ฝ่ายการเมืองก็ออกนโยบายใหม่ ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๔-๒๕๕๑ โดยเปลี่ยนจากนโยบายผ่อนผันมาเป็นนโยบายเพื่อจัดระบบแรงงานต่างด้าว ซึ่งจะเห็นความเปลี่ยนแปลงที่เป็นพลวัต (Dynamic) ได้อย่างชัดเจน

ข้อเสนอแนะ

๑. การบริหารจัดการในการแก้ปัญหาและ การบูรณาการทำงานร่วมกันของทุกภาคส่วน

เนื่องจากปัญหาแรงงานต่างด้าว เป็นปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงและมีแนวโน้มที่จะรุนแรงมากขึ้น ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้าน ด้านเศรษฐกิจ แรงงาน

คนไทยทำ รัฐต้องเสียงบประมาณในการจัดการดูแล ด้านสังคม เกิดชุมชนแออัดในสังคมไทย เกิดปัญหาบุคคลไร้สัญชาติตกค้าง ตลอดจนโรคระบาดและอาชญากรรม ด้านความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้าน โดยเฉพาะพวกที่เข้ามาใช้ประเทศไทยเป็นแหล่งค้ายาเสพติด เป็นฐานในการต่อต้านทางการเมือง หรืออาชญากรรมข้ามชาติเหล่านี้ล้วนกระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่างประเทศทั้งสิ้น ซึ่งกระทรวงแรงงานในฐานะเป็นเจ้าภาพหลัก ควรให้ความสำคัญต่อปัญหาดังกล่าว นอกจากนี้ปัญหาที่ผ่านมาหลายหน่วยงานยังขาดการประสานงานและความร่วมมือโดยใกล้ชิด ทำให้การดำเนินงานไม่สอดคล้องเกื้อกูลกัน ดังนั้นจึงควรกำหนดมาตรการวิธีการส่งเสริมให้มีการประสานงานหรือร่วมกันในชั้นการวางแผนของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้มากขึ้น โดยเฉพาะในระดับพื้นที่จังหวัด รวมถึงการร่วมมือในการปฏิบัติงานระดับเจ้าหน้าที่

๒. กฎหมาย และการบังคับใช้กฎหมาย

กฎหมายบางข้อยังมีบทลงโทษไม่รุนแรงเพียงพอที่จะทำให้แรงงานต่างด้าว ขบวนการนำพาและผู้ประกอบการ เกิดความเกรงกลัวหรือเข็ดหลาบ และก่อให้เกิดการทำความผิดซ้ำซาก ปัญหาที่ตรวจพบคือแรงงานต่างด้าวลักลอบเข้าเมือง เมื่อถูกจับกุม ส่งกลับ/ผลักดันกลับประเทศต้นทางก็จะลักลอบกลับเข้ามาใหม่ โดยผ่านขบวนการนำพาซึ่งมีอยู่ทั่วไป บางส่วนที่ถูกจับกุมดำเนินคดีก็กลับมากระทำผิดใหม่ ในขณะที่ผู้ประกอบการส่วนใหญ่ยังพยายามลักลอบใช้แรงงานเถื่อน หลีกเลี่ยงการปฏิบัติตามกฎระเบียบในการนำแรงงานต่างด้าวมาจดทะเบียนหรือแจ้งให้ทางราชการทราบเมื่อแรงงานต่างด้าวมีการหลบหนีออกไปจากการดูแล จึงควรเพิ่มบทลงโทษของกฎหมาย มุ่งเน้นดำเนินการต่อผู้นำพาและผู้ประกอบการ ในขณะเดียวกันต้องมีการกวาดล้างเจ้าหน้าที่ที่รับสินบน เพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายมีความเด็ดขาด มีมาตรการลงโทษอย่างจริงจัง เอาผิดต่อผู้มีอำนาจหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะระดับผู้บริหารที่ละเลยหรือขาดความเอาใจจริงเอาใจต่อการปฏิบัติหน้าที่ ในการเข้าไปเกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ทั้งทางตรงและทางอ้อมที่โยงใยกับนายทุนหรือกลุ่มขบวนการที่กระทำผิดกฎหมาย ซึ่งได้แก่ ผู้ประกอบการ ผู้นำพา ขบวนการค้าแรงงานเถื่อน เป็นต้น

๓. การจัดทำแผนงานเกี่ยวกับการกำหนดตัวชี้วัด สำหรับการประเมินผล

การกำหนดตัวชี้วัดจากสถิติผลการจับกุมและผลักดันแรงงานต่างด้าว น่าจะไม่สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง เนื่องจากมีข้อสังเกตว่าผลการดำเนินงานแก้ไขปัญหาระหว่างต่างด้าวในห้วง ๑๐ กว่าปีที่ผ่านมาจนถึงปัจจุบัน ยอดการจับกุมมิได้ลดลง แต่กลับเพิ่มมากขึ้น ซึ่งเมื่อพิจารณาอีกแง่มุมหนึ่งอาจแสดงถึงปัญหาระหว่างต่างด้าวลักลอบเข้าเมืองยังคงมีความรุนแรง การดำเนินงานไม่ประสบ

ความสำเร็จเท่าที่ควร จึงควรมีการกำหนดตัวชี้วัดอื่นๆ เพิ่มเติมเพื่อนำมาพิจารณาควบคู่กันไป เช่น ควรมีการประเมินผลการทำงานร่วมกันทุก ๆ ๓ เดือน หรือ ๖ เดือน เป็นต้น

๔. การประสานความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน

โดยเฉพาะการจัดทำหลักฐานยืนยันโดยประเทศต้นทาง ถึงสถานะของแรงงานต่างด้าวที่ถูกต้อง การส่งกลับประเทศต้นทาง ซึ่งที่ผ่านมาักไม่ยอมรับคนของตนกลับประเทศหรือกระทำได้อำนาจจำกัด ทำให้ต้องทำการผลักดันออกตามช่องทางธรรมชาติ ซึ่งจะมีปัญหาการลักลอบกลับเข้ามาใหม่ จึงควรมีการประสานความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อให้มีการตรวจสอบรับรองสถานะบุคคลควบคู่กันไป อันจะนำไปสู่การนำแรงงานต่างด้าวเข้าสู่ระบบที่ถูกต้อง

สวศ.สปท.

๒๒ ส.ค.๕๑

เอกสารอ้างอิง

๑. วรเดช จันทรร. (๒๕๔๐). การนำนโยบายไปปฏิบัติ สำนักงานเลขานุการ คณะกรรมการปฏิรูประบบราชการ กรุงเทพฯ
๒. จุมพล หนิมพานิช. (๒๕๔๕). การวิเคราะห์นโยบาย สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช กรุงเทพฯ
๓. สัมฤทธิ์ ยศสมศักดิ์. (๒๕๔๕). รัฐประศาสนศาสตร์ กรุงเทพฯ
๔. กรมประชาสัมพันธ์. (๒๕๔๕). คู่มือการจัดระบบการจ้างแรงงานต่างด้าว กรุงเทพฯ
๕. สำนักบริหารแรงงานต่างด้าว กรมการจัดหางาน กระทรวงแรงงาน. (๒๕๕๐). สรุปการบริหารแรงงานต่างด้าวในประเทศไทย กรุงเทพฯ
๖. เอกสารประชาสัมพันธ์ กองทัพอไทย. (๒๕๔๕). การสกัดกั้นแรงงานต่างด้าวลักลอบเข้ามาทำงาน สำนักนโยบายและแผน กรมยุทธการทหาร กองบัญชาทหารสูงสุด โรงพิมพ์กรมแผนที่ทหาร กรุงเทพฯ
๗. สำนักกรรมการ ๒ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา. (๒๕๕๐). รายงานการพิจารณาศึกษาปัญหาการปกครองในเขตชายแดน คณะกรรมการการปกครอง สภานิติบัญญัติแห่งชาติ
๘. ศุภชัย ยาวะประภาส. (๒๕๓๘). นโยบายสาธารณะ สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพฯ

ความสำเร็จเท่าที่ควร จึงควรมีการกำหนดตัวชี้วัดอื่นๆ เพิ่มเติมเพื่อนำมาพิจารณาควบคู่กันไป เช่น ควรมีการประเมินผลการทำงานร่วมกันทุก ๆ ๑ เดือน หรือ ๖ เดือน เป็นต้น

๔. การประสานความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน

โดยเฉพาะการจัดทำหลักฐานยืนยันโดยประเทศต้นทาง ถึงสถานะของแรงงานต่างด้าวที่ถูกต้อง การส่งกลับประเทศต้นทาง ซึ่งที่ผ่านมามีไม่ยอมรับคนของตนกลับประเทศหรือกระทำได้อำนาจจำกัด ทำให้ต้องทำการผลักดันออกตามช่องทางธรรมชาติ ซึ่งจะมีปัญหาการลักลอบกลับเข้ามาใหม่ จึงควรมีการประสานความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อให้มีการตรวจสอบรับรองสถานะบุคคลควบคู่กันไป อันจะนำไปสู่การนำแรงงานต่างด้าวเข้าสู่ระบบที่ถูกต้อง

สวศ.สปท.

๒๒ ส.ค.๕๑

เอกสารอ้างอิง

๑. วรเดช จันทรร. (๒๕๕๐). การนํานโยบายไปปฏิบัติ สำนักงานเลขานุการ คณะกรรมการปฏิรูประบบราชการ กรุงเทพฯ
๒. จุมพล หนิมพานิช. (๒๕๕๕). การวิเคราะห์นํานโยบาย สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช กรุงเทพฯ
๓. สัมฤทธิ์ ยศสมศักดิ์. (๒๕๕๕). รัฐประศาสนศาสตร์ กรุงเทพฯ
๔. กรมประชาสัมพันธ์. (๒๕๕๕). คู่มือการจัดระบบการจ้างแรงงานต่างด้าว กรุงเทพฯ
๕. สำนักบริหารแรงงานต่างด้าว กรมการจัดหางาน กระทรวงแรงงาน. (๒๕๕๐). สรุปการบริหารแรงงานต่างด้าวในประเทศไทย
๖. เอกสารประชาสัมพันธ์ กองทัพบกไทย. (๒๕๕๕). การสกัดกั้นแรงงานต่างด้าวลักลอบเข้ามาทำงาน สํานักนํานโยบายและแผน กรมยุทธการทหาร กองบัญชาทหารสูงสุด โรงพิมพ์กรมแผนที่ทหาร กรุงเทพฯ
๗. สํานักกรมการ ๒ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา. (๒๕๕๐). รายงานการพิจารณาศึกษาปัญหาการปกครองในเขตชายแดน คณะกรรมาธิการปกครอง สภานิติบัญญัติแห่งชาติ
๘. ศุภชัย ขาวะประภาส. (๒๕๓๘). นโยบายสาธารณะ สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพฯ

การลดลงของตัวเลขแรงงานข้ามชาติที่มาขึ้นทะเบียนซ้ำทำให้รัฐบาลทักษิณออกแผนการดำเนินงานหลักเพื่อรับมือกับปัญหาแรงงานข้ามชาติอย่างจริงจัง การกำหนดแผนการดำเนินการหลักของรัฐบาลมีเป้าหมายเพื่อบรรลุผลดังนี้

- ♣ ขึ้นทะเบียนแรงงานข้ามชาติที่เข้ามาทำงานภายในประเทศให้มากที่สุดเท่าที่ทำได้ โดยรวมถึงผู้ใช้แรงงาน แรงงานข้ามชาติที่ว่างงาน และครอบครัวหรือผู้ติดตาม
- ♣ รวมแรงงานข้ามชาติที่ขึ้นทะเบียนทั้งหมดให้เข้ามาอยู่ภายใต้ระบบการประกันสุขภาพถ้วนหน้า
- ♣ รักษาข้อมูลแรงงานข้ามชาติให้ถูกต้องและเป็นปัจจุบันมากที่สุด
- ♣ ขึ้นทะเบียนนายจ้างของแรงงานข้ามชาติ
- ♣ ริเริ่มนำเสนอขั้นตอนต่างๆ เกี่ยวกับกฎระเบียบแรงงานข้ามชาติให้มีประสิทธิภาพดีขึ้นซึ่งจะนำไปสู่การเกิดระบบการอพยพย้ายถิ่นที่มีแบบแผน

การพัฒนา “นโยบายแรงงานข้ามชาติเสรี” และ “แผนการดำเนินงานหลัก” ในพ.ศ. 2547 จำเป็นต้องได้รับข้อมูลจำนวนมากจากคณะกรรมการจัดการแรงงานข้ามชาติผิวดกหมายคณะกรรมการดังกล่าวประกอบด้วยเจ้าหน้าที่จากหลายกระทรวงซึ่งทำงานเกี่ยวกับแรงงานข้ามชาติเป็นที่น่าสนใจที่คณะกรรมการชุดนี้กล่าวถึงประเด็นความมั่นคงของชาติเสียเป็นส่วนใหญ่ อย่างไรก็ตาม อย่างไรก็ดี คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติซึ่งประกอบด้วยผู้แทนด้านกฎหมาย (เช่น นักกฎหมายและทนายความที่ชำนาญด้านสิทธิมนุษยชน) องค์กรพัฒนาเอกชน นักวิชาการ และนักหนังสือพิมพ์ ได้รับเชิญให้ร่วมในกระบวนการกำหนด “แผนการดำเนินการหลัก” และได้ให้ความเห็นไว้เพิ่มเติม แม้ว่าคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนไม่สามารถมีอิทธิพลโดยตรงต่อการกำหนดนโยบายได้ แต่ก็สามารถเตือนสติผู้กำหนดนโยบาย

กระบวนการขึ้นทะเบียนแรงงานข้ามชาติที่มีข้อขัดแย้ง

การขึ้นทะเบียนแรงงานข้ามชาติพ.ศ. 2547 นับเป็นความก้าวหน้าที่สำคัญ แต่ผู้แทนของแรงงานข้ามชาติและองค์กรพัฒนาเอกชนที่เกี่ยวข้องมีข้อวิพากษ์วิจารณ์ว่ายังไม่ก้าวหน้าเท่าที่ควรจะเป็นในการพยายามขึ้นทะเบียนแรงงานข้ามชาติทั้งหมดในประเทศไทย

กำหนดเวลาและการจัดเตรียม

ความเห็นหนึ่ง คือ รัฐบาลกำหนดช่วงเวลาสำหรับการขอขึ้นทะเบียนในระยะแรกไว้ที่หนึ่งเดือน (องค์กรพัฒนาเอกชนได้คัดค้านและขอร้องให้ขยายระยะเวลาออกไป แต่รัฐบาลปฏิเสธข้อเรียกร้อง) ระยะแรกของการขึ้นทะเบียนที่สั้นนี้ทำให้แรงงานข้ามชาติบางส่วนไม่สามารถมาขึ้นทะเบียนได้ เช่น แรงงานประมงที่ต้องออกทะเล แรงงานที่กลับไปเยี่ยมบ้านเกิด หรือแรงงานที่เข้าประเทศหลังจากระยะเวลาการขึ้นทะเบียน

นอกจากนี้ มีการประกาศการขึ้นทะเบียนแรงงานข้ามชาติเพียงสองอาทิตย์ล่วงหน้า ทำให้เจ้าหน้าที่ราชการที่รับผิดชอบในเรื่องนี้ไม่สามารถจัดเตรียมงานได้ทัน เจ้าหน้าที่หลายคนไม่มีความเข้าใจกระบวนการและสิทธิของแรงงานข้ามชาติอย่างเพียงพอ และไม่สามารถขอรับการชี้แจงรายละเอียดได้อย่างชัดเจนจากส่วนกลาง ยกเว้นในหน่วยงานราชการที่อยู่ในพื้นที่ที่มีองค์กรพัฒนาเอกชนทำงานร่วมกับแรงงานข้ามชาติจะได้รับการชี้แจงอย่างรวดเร็ว เจ้าหน้าที่ราชการท้องถิ่นไม่มีอำนาจเพื่อแปลแบบฟอร์มต่างๆ หรือแปลขั้นตอนการขึ้นทะเบียนให้แรงงานข้ามชาติได้รับรู้เป็นภาษาของแรงงานข้ามชาติยกเว้นบางจังหวัดซึ่งมีเป็นส่วนน้อย การขาดความชัดเจนและการสนับสนุนทำให้เกิดกลุ่มหลอกลวงฉวยโอกาสจากความไม่เข้าใจของแรงงานข้ามชาติ ส่งผลให้แรงงานข้ามชาติหลายรายต้องจ่ายเงินให้นักฉวยโอกาสเหล่านี้เพื่อปลอมแปลงเอกสาร

การเข้าถึงกระบวนการขึ้นทะเบียน

กระบวนการขึ้นทะเบียนแรงงานข้ามชาติมีข้อถกเถียงกันอยู่หลายประเด็น ความยุ่งยากซับซ้อนประการหนึ่งในระยะแรกคือการระบุแหล่งที่พักอาศัยของแรงงานข้ามชาติ รวมทั้งการจดทะเบียนโดยเจ้าของที่พักอาศัย ที่พักหลายแห่งของแรงงานข้ามชาติไม่มีการขึ้นทะเบียนกับทางการทำให้ไม่มีการกำหนดที่อยู่หรือเลขที่บ้าน เช่น เป็นเพิงตั้งอยู่ในพื้นที่ห่างไกลหรือในสถานที่ก่อสร้าง หอพักในโรงงาน ในบางกรณี เจ้าของไม่เต็มใจเปิดเผยว่าเป็นที่พักของแรงงานข้ามชาติเพราะรับแรงงานข้ามชาติที่มีได้ขึ้นทะเบียนเข้ามาพักอาศัยด้วย อย่างไรก็ตาม รัฐบาลได้ตระหนักถึงปัญหาที่เกี่ยวข้องกับเจ้าของที่พักและผ่อนผันให้ในประเด็นนี้ โดยอนุญาตให้แรงงานข้ามชาติเข้ารับการขึ้นทะเบียนได้อย่างอิสระโดยไม่ต้องพึ่งพาเจ้าของที่พักในสัปดาห์สุดท้ายของการขึ้นทะเบียนระยะแรก

ในช่วงก่อนและระหว่างการขึ้นทะเบียน ได้มีการปราบปรามเพื่อไม่ให้แรงงานข้ามชาติใหม่เข้ามาในประเทศ และมีการจับกุมแรงงานข้ามชาติประมาณ 400 คนต่อวันส่งข้ามกลับไปยังชายแดน หลายคนกลับเข้าประเทศไทยใหม่ทันทีเท่าที่ทำได้ (บางกอกโพสต์, 3 กรกฎาคม 2547) มาตรการขั้นเด็ดขาดนี้ไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ดังที่ต้องการ ตรงข้ามกลับเป็นการปลูกฝังความรู้สึกให้เกิดความกลัวและความ

ไม่ไว้วางใจในหมู่แรงงานข้ามชาติที่เข้ามาอาศัยอยู่ในประเทศแล้ว ทำให้แรงงานข้ามชาติไม่กล้าเปิดเผยตนเอง มาตรการดังกล่าวจึงนับเป็นการขัดขวางแรงงานข้ามชาติจากการขึ้นทะเบียน

กำหนดเวลาของกระบวนการการขึ้นทะเบียนแรงงานข้ามชาติ ปี 2547

1. ระยะที่ 1 – การขึ้นทะเบียนและการกำหนดโควตาการจ้างงาน

แรงงานข้ามชาติและครอบครัวมาขึ้นทะเบียนบ้านพักอาศัยโดยมีทะเบียนบ้านของเจ้าของที่พัก (ระหว่าง 1 - 31 กรกฎาคม) แรงงานข้ามชาติที่ไม่มีทะเบียนบ้านของเจ้าของที่พักขึ้นขึ้นทะเบียนได้ โดยใช้ทะเบียนบ้านส่วนกลาง (ระหว่าง 21 - 31 กรกฎาคม) – ขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนจำเป็นก่อนการเข้าสู่กระบวนการที่เหลือต่อไป)

นายจ้างขอโควตาสำหรับการว่าจ้างแรงงานข้ามชาติ (ระหว่าง 1 - 31 กรกฎาคม)

รูปถ่ายและการพิมพ์ลายนิ้วมือของแรงงานข้ามชาติที่ได้รับการขึ้นทะเบียน ดำเนินการโดยเจ้าหน้าที่ตำรวจ (21 กรกฎาคม – 15 ตุลาคม)

ออกหนังสือรับรองการขึ้นทะเบียนแรงงานข้ามชาติ (ป้องกันจากการถูกจับกุม) (21 กรกฎาคม – 15 ตุลาคม)

2. ระยะที่ 2 – การตรวจสอบสุขภาพ

2.1 แรงงานข้ามชาติต้องตรวจสอบสุขภาพที่โรงพยาบาลท้องถิ่นสำหรับการขออนุญาตทำงานและการทำประกันสุขภาพ ผู้ติดตามที่ขึ้นทะเบียนในระยะที่ 1 แล้วมีสิทธิได้รับการประกันสุขภาพ ค่าธรรมเนียมการตรวจสอบสุขภาพ 600 บาท (22 กรกฎาคม – 31 ตุลาคม) – รายการตรวจสอบสุขภาพมี 7 รายการ ไม่รวมการตรวจหาเชื้อเอช ไอ วี

2.2 ค่าใช้จ่ายจำนวน 1,300 บาท สำหรับการประกันสุขภาพ (การประกันสุขภาพอยู่ภายใต้ระบบประกันสุขภาพถ้วนหน้าของคนไทย) กำหนดออกบัตรประกันสุขภาพ (22 กรกฎาคม – 31 ตุลาคม)

3. ระยะที่ 3 – ใบสมัครงาน

3.1 อนุญาตให้จ้างงานที่ไม่ใช้ทักษะและมีการขาดแคลนแรงงานไทย

3.2 เจ้าหน้าที่ของรัฐจะจัดหางานให้ผ่านทางกรมการจัดหางานท้องถิ่น กระทรวงแรงงาน การจ้างงานจะได้รับอนุมัติต่อเมื่อมีการจ่ายค่าธรรมเนียมการลงทะเบียนสมัครงาน (1 สิงหาคม – 30 พฤศจิกายน) ดังนี้

- 100 บาท สำหรับค่าออกบัตรอนุญาตทำงาน

- ค่าธรรมเนียมการลงทะเบียนคิดตามระยะเวลาการทำงาน 1,800 บาท สำหรับ 1 ปี
900 บาท สำหรับ 6 เดือน และ 450 บาทสำหรับ 3 เดือน
 - บัตรอนุญาตทำงานอย่างเป็นทางการจะไม่ออกจนกว่า เดือนพฤษภาคม 2548
- 3.3 แรงงานข้ามชาติที่ขึ้นทะเบียนโดยสมบูรณ์และได้รับใบอนุญาตทำงานชั่วคราวได้รับอนุญาตให้อยู่ในประเทศไทยได้ 1 ปีเต็ม การขอขึ้นทะเบียนในปีต่อไปทำได้ไม่เกิน 4 ปีโดยรวม
- 3.4 แรงงานข้ามชาติที่ยังไม่ได้รับใบอนุญาตทำงานชั่วคราวในทันทีมีเวลาดำเนินการจนถึง 31 กรกฎาคม 2548 ก่อนระยะเวลาการขึ้นทะเบียนจะหมดอายุลง
- 3.5 การเปลี่ยนแปลงนายจ้าง นายจ้างปัจจุบันต้องแจ้งกรมการจัดหางานภายใน 15 วัน นับจากวันที่เลิกจ้างและคืนใบอนุญาตทำงานชั่วคราวของแรงงานข้ามชาติ แรงงานข้ามชาติต้องหานายจ้างที่ได้รับโควตาการขอรับแรงงานต่างชาตินำเข้าทำงานจากกรมจัดหางาน นายจ้างใหม่และแรงงานข้ามชาติจะต้องจ่ายค่าธรรมเนียมการลงทะเบียนสมัครงานอีกครั้ง
4. ระยะที่ 4 – กฎระเบียบการอพยพย้ายถิ่นฐานและการรับรองสัญชาติตามที่ได้รับความเห็นชอบ
- ในบันทึกข้อตกลงกับประเทศเพื่อนบ้าน (พ.ศ. 2548-2549)
- 4.1 รัฐบาลของประเทศแรงงานข้ามชาติรับรองความเป็นพลเมืองของแรงงานข้ามชาติที่ขึ้นทะเบียนในประเทศไทย เพื่อออกเอกสารการเดินทางหรือหนังสือเดินทางให้กับแรงงาน

การตรวจสอบสุขภาพแรงงานข้ามชาติ

แรงงานข้ามชาติที่ประสงค์จะได้รับการอนุญาตทำงานต้องผ่านการตรวจร่างกายและจ่ายค่าการประสุขภาพก่อน ผู้ติดตามที่ขึ้นทะเบียนภายใต้การขึ้นทะเบียนของทางราชการมีสิทธิได้รับการประกันสุขภาพด้วย แต่ต้องผ่านการตรวจร่างกายก่อนเช่นกัน การตรวจสอบสุขภาพประกอบด้วยการตรวจโรคที่กำหนดไว้ 7 โรคพิจารณาจากโรคที่มีผลกระทบต่อคนส่วนใหญ่ ได้แก่ วัณโรค ซิฟิลิส โรคเท้าช้าง โรคเรื้อน โรคมาลาเรีย โรคพยาธิในลำไส้ และการใช้สารเสพติด/การติดแอลกอฮอล์ การตรวจหาเชื้อเอช ไอ วี ไม่ได้อยู่ในเงื่อนไขของการตรวจสอบสุขภาพ จากที่กล่าวมานี้ มีแรงงานข้ามชาติ 817,254 คน คิดเป็นร้อยละ 73 โดยประมาณของแรงงานข้ามชาติทั้งหมดที่ได้รับการขึ้นทะเบียนเข้ารับการตรวจ

สุขภาพ โดยร้อยละ 82 หรือ 672,636 คนไม่มีปัญหาด้านสุขภาพเกี่ยวกับโรคที่ตรวจ ส่วนที่เหลือ 144,618 คน ได้ถูกแยกประเภทไว้ดังนี้ ประเภทที่ 2 – แรงงานที่เป็นโรคอยู่ในระดับรุนแรงแต่สามารถรักษาได้ ประเภทที่ 3 – แรงงานที่เป็นโรคอยู่ในระดับรุนแรงและต้องถูกส่งกลับประเทศ

การตรวจสุขภาพเป็นการดำเนินการโดยมีเหตุผลอันสมควรของกระทรวงสาธารณสุขในการควบคุมโรค จากการดำเนินการดังกล่าว แรงงานข้ามชาติที่ถูกแยกไว้ในประเภทที่ 2 จะได้รับการติดตามดูแลรักษาและจะได้รับอนุญาตให้ทำงานทันทีที่การรักษาเสร็จสิ้นลงและได้รับการอนุมัติจากเจ้าหน้าที่สาธารณสุข แรงงานข้ามชาติที่อยู่ในประเภทที่ 3 จะต้องถูกส่งตัวกลับประเทศ อย่างไรก็ตามพบว่า มีแพทย์ไทยหลายคนรักษาแรงงานกลุ่มนี้ก่อนที่จะมีการส่งตัวกลับประเทศ และในบางกรณีแรงงานเหล่านี้จะได้รับอนุญาตให้เข้ามาอยู่ในประเภทที่ 2 เมื่อมีสุขภาพดีขึ้น ข้อควรปรับปรุงอย่างหนึ่งของการตรวจสุขภาพก็คือข้อมูลที่ได้จากการตรวจสุขภาพไม่ได้ถูกนำมาใช้ในรูปแบบของการเตรียมความพร้อมในการควบคุมเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับแรงงานข้ามชาติ เช่น การจัดการณรงค์ให้แรงงานข้ามชาติมีความตระหนักในโรคเหล่านี้ว่าเป็นเงื่อนไขอย่างหนึ่งในการขอขึ้นทะเบียนแรงงานข้ามชาติ

ข้อขัดแย้งในการตรวจการตั้งครรภ์

เรื่องที่ยังเป็นที่ถกเถียงกันอยู่ในขณะนี้คือรัฐบาลไทยยังคงให้ตรวจการตั้งครรภ์โดยถือเป็นส่วนหนึ่งของการตรวจสุขภาพ ในพ.ศ. 2544 ไม่มีการตรวจการตั้งครรภ์ในการตรวจสุขภาพ แต่มีผู้คัดค้านทำให้ในปีถัดมาการตรวจการตั้งครรภ์ไม่เป็นข้อยกเว้น ผลที่ตามมาคือนายจ้างอาจตัดสินใจเลิกจ้างแรงงานหญิงมีครรภ์หรือไม่ก็ได้ ซึ่งอาจทำให้เกิดการจับกุมและส่งตัวกลับประเทศเมื่อถูกให้ออกจากงาน หากการตรวจการตั้งครรภ์ยังคงมีอยู่ นั้นหมายความว่า การตั้งครรภ์อาจนำไปสู่การสูญเสียสิทธิในการทำงาน ทำให้เกิดความพยายามทำแท้งด้วยวิธีการที่ไม่ปลอดภัยเพื่อรักษางานและอยู่ในประเทศไทยต่อไป

การตรวจสุขภาพระหว่างการขึ้นทะเบียนแรงงานข้ามชาติในพ.ศ. 2547 พบแรงงานข้ามชาติหญิง 9,383 คนตั้งครรภ์ (คิดเป็นร้อยละ 3.5 ของแรงงานข้ามชาติหญิงที่มาเข้ารับการตรวจสุขภาพ) แม้ว่าต่อมาจะมีการยกเลิกผลเสียเรื่องการตรวจการตั้งครรภ์และข้อยุติที่ได้ยังคงให้มีการตรวจการตั้งครรภ์อยู่ แต่คณะกรรมการจัดการแรงงานข้ามชาติผิวดกกลับยังเรียกร้องให้ส่งตัวแรงงานข้ามชาติหญิงที่มีครรภ์กลับประเทศ ทำให้ถูกต่อต้านอย่างรุนแรงจากคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ สภาความมั่นคงแห่งชาติ รวมทั้งองค์กรพัฒนาเอกชน ถึงแม้ว่าการปฏิบัติดังกล่าวนี้ได้ถูกยกเลิกไป แต่ความวิตกกังวลเกี่ยวกับผลกระทบที่เกิดจากการตรวจสอบการตั้งครรภ์ยังคงมีอยู่

การขึ้นทะเบียนเพื่อให้ได้รับสิทธิ

เพื่อรักษาชื่อเสียงของประเทศ รัฐบาลไทยไม่อาจมีนโยบายแรงงานข้ามชาติที่กีดกันการเข้าถึงบริการด้านสุขภาพหรือละเมิดสิทธิขั้นพื้นฐานอย่างโจ่งแจ้ง ข้อที่น่าวิตกกังวลก็คือ นโยบายดังกล่าวให้สิทธิเฉพาะแรงงานที่เข้าสู่ระบบการจดทะเบียนเท่านั้น แรงงานข้ามชาติที่ไม่ได้ขึ้นทะเบียนถือว่าเป็นแรงงาน “ผิดกฎหมาย” และถูกตัดโอกาสต่อสิทธิต่างๆ (ปัจจุบันคาดว่าแรงงานข้ามชาติที่อาศัยและทำงานในประเทศไทยมีจำนวนทั้งสิ้นราว 2 ล้านคน ซึ่งหมายความว่าแรงงานข้ามชาติมากกว่าเจ็ดแสนคนไม่ได้ขึ้นทะเบียน) ส่งผลให้แรงงานข้ามชาติที่ไม่ได้รับการขึ้นทะเบียนมักเผชิญการถูกล่วงละเมิดสิทธิ รวมทั้งการถูกแสวงหาผลประโยชน์ การถูกจับกุมและขับไล่ออกนอกประเทศ

แรงงานข้ามชาติที่ขึ้นทะเบียนหลายรายพบว่าตนไม่สามารถรับสิทธิประโยชน์ที่พึงได้ อุปสรรคสำคัญ คือนายจ้างหลายรายยักยอกทะเบียนแรงงานข้ามชาติไว้เป็นหลักประกัน และให้เฉพาะสำเนากับแรงงานข้ามชาติ ซึ่งในสายตาของเจ้าหน้าที่ตำรวจและเจ้าหน้าที่อื่นๆ ถือว่าเป็นหลักฐานที่ไม่เพียงพอต่อการยืนยันสถานภาพ แรงงานข้ามชาติที่สามารถถือบัตรประจำตัวของเขาเองได้มีอิสระกว่าในการเคลื่อนย้ายเนื่องจากไม่มีความกลัวต่อการถูกจับกุมหรือการถูกล่วงละเมิดจากเจ้าหน้าที่ แต่แม้ว่าราชการจะออกบัตรประจำตัวได้รวดเร็ว แต่บัตรอนุญาตทำงานใช้เวลานานมากโดยกำหนดออกเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2548 ซึ่งมีเวลาเหลือเพียงเล็กน้อยก่อนที่การขึ้นทะเบียนในปีแรกจะหมดอายุลง

จากจำนวนแรงงานข้ามชาติและผู้ติดตามที่ขึ้นทะเบียนทั้งหมด 1,284,920 คน จำนวน 1,191,838 คนอยู่ในวัยแรงงาน มีเพียง 814,247 คนได้รับบัตรอนุญาตทำงานแล้ว และ 817,254 คนได้รับการตรวจสุขภาพและการประกันสุขภาพ

ตารางแสดง เปรียบเทียบจังหวัดที่มีจำนวนแรงงานต่างชาติดำรงทะเบียนสูงที่สุดปี 2547
แรงงานข้ามชาติเหล่านี้ได้รับการขึ้นทะเบียนและการประกันสุขภาพ

จังหวัด	จำนวนรวมของแรงงานข้ามชาติที่เข้าระบบการขึ้นทะเบียน (รวมผู้ติดตาม)	จำนวนแรงงานข้ามชาติที่เข้ารับการตรวจสุขภาพ**	จำนวนแรงงานข้ามชาติที่ได้รับอนุญาตให้ทำงาน
จำนวนรวมทั้งหมด	1,280,053	817,254	814,247
กรุงเทพมหานคร	204,239	179,439	152,163
ตาก*	124,618	52,184	50,961
สมุทรสาคร	103,440	79,202	74,225
เชียงใหม่*	82,959	25,093	48,502
ระนอง*	55,749	31,546	30,158
ชลบุรี	50,017	40,083	33,654
สมุทรปราการ	51,413	31,582	27,027

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการบริหารแรงงานต่างด้าว กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม – ข้อมูล ณ วันที่ 15 ธันวาคม 2547*จังหวัดติดยาเสพติด**การตรวจสุขภาพรวมถึงแรงงานที่ได้รับการประกันสุขภาพด้วย

สถานะของแรงงานข้ามชาติ “ผิดกฎหมาย” ทำให้เกิดความสับสนในการให้บริการด้านสุขภาพ แม้ว่า โดยทั่วไปแล้วผู้ให้บริการด้านสุขภาพเข้าใจว่าทุกคนมีสิทธิได้รับการบริการสุขภาพ (ตามจรรยาบรรณแพทย์และรัฐธรรมนูญของราชอาณาจักรไทย) แต่ก็ยังเกิดความสับสนว่าควรปฏิเสธการให้บริการแรงงานข้ามชาติที่มีได้ขึ้นทะเบียนหรือไม่หากแรงงานเหล่านี้ไม่สามารถชำระค่าบริการได้ หรือควรแจ้งเจ้าหน้าที่ตำรวจให้มาจับกุมหรือไม่หากแรงงานเหล่านี้เข้ามารับการรักษ (องค์กรพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการสาธารณสุข, 2547) ปัญหาดังกล่าวซับซ้อนยิ่งขึ้นเมื่อพบว่านายจ้างมักทอดทิ้งแรงงานข้ามชาติที่ไม่ได้ขึ้นทะเบียนเมื่อเจ็บป่วยถึงขั้นเข้าโรงพยาบาล

บันทึกข้อตกลงแรงงานข้ามชาติ

ส่วนที่เป็นข้อถกเถียงมากที่สุดในกระบวนการขึ้นทะเบียนคือ การลงนามบันทึกข้อตกลงกับรัฐบาลของประเทศต้นทางของแรงงานข้ามชาติ บันทึกข้อตกลงเป็นการตกลงสองฝ่ายในอันที่จะวางแนวทางสำหรับการจัดตั้งระบบการสรรหา การว่าจ้าง การจัดส่ง และการส่งคืนแรงงานข้ามชาติอย่างมี

แบบแผน ตั้งแต่ต้นปีพ.ศ. 2548 ทั้งสามประเทศได้ลงนามบันทึกข้อตกลงร่วมกับประเทศไทย แต่หลังจากนั้น รัฐบาลทหารของพม่าได้พิจารณาปรับโครงสร้างรัฐบาลซึ่งส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับบทบาทของผู้นำนโยบายแรงงานข้ามชาติ ทำให้ต้องมีการทบทวนบันทึกข้อตกลงกับรัฐบาลใหม่และการปฏิบัติตามแนวทางในบันทึกข้อตกลงในพม่าล่าช้าออกไป แม้ว่าจะมีอุปสรรคหลายประการ แต่เชื่อว่าบันทึกข้อตกลงจะมีบทบาทสำคัญในการกำหนดกฎระเบียบการอพยพย้ายถิ่นระหว่างประเทศไทยกับประเทศเพื่อนบ้านในที่สุด

ความสำเร็จของ “แผนการดำเนินงานหลัก” ส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับ การดำเนินการตามแนวทางในบันทึกข้อตกลง ซึ่งจะอยู่ในระยะสุดท้ายของกระบวนการการขึ้นทะเบียนระหว่างปี 2548 – 2549 ในระหว่างนี้รัฐบาลของประเทศที่แรงงานอพยพมาจะพยายามรับรองความเป็นพลเมืองของแรงงานที่มาขึ้นทะเบียนในประเทศไทยและออกเอกสารการเดินทางหรือหนังสือเดินทางให้ นั่นหมายถึงรัฐบาลเพื่อนบ้านจะต้องจัดทำกระบวนการตรวจสอบความเป็นพลเมืองของผู้อพยพ ซึ่งประเทศไทยต้องมีการส่งข้อมูลส่วนบุคคลของแรงงานกลับไปยังประเทศต้นทาง

ถึงแม้ว่าองค์กรแรงงานข้ามชาติระหว่างประเทศ (IOM) จะให้ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายอย่างกว้างๆ สำหรับการดำเนินนโยบายดังกล่าวในประเทศกัมพูชาและลาว แต่หลายองค์กรวิตกกังวลเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนในกระบวนการนี้ ตัวอย่างเช่นในประเทศลาว การโยกย้ายถิ่นฐานต้องลงทะเบียนเป็นผู้อพยพ ซึ่งบ่อยครั้งแรงงานมักหลีกเลี่ยงเพื่อไม่ต้องเสียภาษีจำนวนมากให้กับเจ้าหน้าที่ท้องถิ่น การเปิดเผยตัวแรงงานซึ่งอพยพมาอย่างผิดกฎหมายอาจส่งผลเสียต่อครอบครัวแรงงานทำให้ต้องรับภาระเสียค่าปรับโดยไม่ยุติธรรม ประเด็นปัญหาสำหรับแรงงานข้ามชาติจากพม่ายิ่งน่าวิตกกว่าเนื่องจากแรงงานจากพม่าหลายรายอาจมีเหตุผลทั้งทางการเมืองและทางเศรษฐกิจในการอพยพย้ายถิ่น ดังนั้นการเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลของแรงงานให้กับรัฐบาลทหารพม่าอาจทำให้ครอบครัวของแรงงานข้ามชาติเหล่านี้ตกอยู่ในอันตราย

ยังคงมีคำถามว่าอะไรจะเกิดขึ้นหากกระบวนการพิสูจน์สัญชาติไม่ประสบความสำเร็จ (ณ เดือนมีนาคม พ.ศ. 2548 รัฐบาลลาวได้รับรองสัญชาติให้กับแรงงานข้ามชาติลาวจำนวน 1,300 ราย หรือประมาณร้อยละ 1.25 ของแรงงานข้ามชาติลาวที่ขึ้นทะเบียน) คำถามต่อไปที่เกิดขึ้นต่อไปก็คือ “อะไรจะเกิดขึ้นกับแรงงานข้ามชาติที่ขึ้นทะเบียนแต่ไม่ได้รับการรับรองสิทธิพลเมืองจากทางประเทศบ้านเกิด” นัยยะที่ตามมาก็คือแรงงานเหล่านี้จะเปลี่ยนสถานภาพจากแรงงานข้ามชาติที่ “ผิดกฎหมาย” กลายเป็น “คนไร้สัญชาติ”

ภาคผนวก จ

การขึ้นทะเบียนแรงงานข้ามชาติปี 2552 และการพิสูจน์สัญชาติ

กลุ่มที่ได้รับอนุญาตให้จดทะเบียนใหม่ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 26 พฤษภาคม พ.ศ. 2552

ก. ขั้นตอนการขึ้นทะเบียนใหม่ตามมติคณะรัฐมนตรี 26 พฤษภาคม 2552

คณะรัฐมนตรีเห็นชอบตามมติคณะกรรมการบริหารแรงงานข้ามชาติหลบหนีเข้าเมือง (กบร.) ครั้งที่ 2/2552 วันที่ 27 เมษายน 2552 ตามที่กระทรวงแรงงานเสนอ ดังนี้คือ

เห็นชอบให้เปิดจดทะเบียนแรงงานข้ามชาติหลบหนีเข้าเมืองสัญชาติ พม่า ลาว และกัมพูชา ที่อยู่นอกระบบผ่อนผันซึ่งลักลอบทำงานอยู่ในประเทศโดยไม่รวมบุตรและผู้ติดตาม อยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวเพื่อรอการส่งกลับ สิ้นสุดไม่เกินวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2552 ตามประเภทกิจการงาน ที่กำหนดดังนี้คือ

1. ประมง (ประมงทะเล / เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ / สัตว์ครึ่งบกครึ่งน้ำ
1. ต่อเนื่องประมงทะเล
2. เกษตรและปศุสัตว์
3. ก่อสร้าง
4. ลูกจ้างครัวเรือน (ผู้รับใช้ในบ้าน)
5. กิจการอื่น (ตามความจำเป็นพื้นฐานของความเป็นจริงและจำเป็นในการใช้แรงงานข้าม

ชาติ)

โดยมติ ครม. เห็นชอบให้เปิดจดทะเบียนแรงงานข้ามชาติฯ เพื่อให้ทำงานในกิจการ อื่นๆ อีก 19 กิจการ ดังนี้

1. กิจการต่อเนื่องการเกษตร
2. ต่อเนื่องปศุสัตว์ โรงฆ่าสัตว์ ขำแหละ
3. กิจการรีไซเคิล
4. เหมืองแร่ / เหมืองหิน
5. จำหน่ายผลิตภัณฑ์โลหะ
6. จำหน่ายอาหารและเครื่องดื่ม

- 7. ผลิตภัณฑ์จำหน่ายผลิตภัณฑ์จากดิน
- 8. ผลิตภัณฑ์จำหน่ายวัสดุก่อสร้าง
- 9. แปรรูปหิน
- 10. ผลิตภัณฑ์จำหน่ายเสื้อผ้าสำเร็จรูป
- 11. ผลิตภัณฑ์จำหน่ายผลิตภัณฑ์พลาสติก
- 12. ผลิตภัณฑ์จำหน่ายผลิตภัณฑ์กระดาษ
- 13. ผลิตภัณฑ์จำหน่ายผลิตภัณฑ์อิเล็กทรอนิกส์
- 14. ขนถ่ายสินค้าทางบก น้ำ คลังสินค้า
- 15. กำแพง กำแพงเหล็ก แผงลอย
- 16. ตู้ซ่อมรถ ล้าง อัดฉีด
- 17. สถานีบริการน้ำมัน แก๊ส เชื้อเพลิง
- 18. สถานศึกษา มูลนิธิ สมาคม สถานพยาบาล
- 19. การให้บริการต่างๆ

แนวปฏิบัติการจดทะเบียนแรงงาน

การดำเนินการ	ระยะเวลาดำเนินการ	หมายเหตุ
1. การรายงานตัวและจดทะเบียน (กรมการปกครอง)	ตั้งแต่วันที่ 1- 30 กค. 2552	30 วัน
2. การตรวจสอบสุขภาพ (กระทรวงสาธารณสุข)	ตั้งแต่วันที่ 1กค.- 14 สค. 2552	45 วัน
3. การขอรับใบอนุญาตทำงาน (กรมการจัดหางาน)	ตั้งแต่วันที่ 1กค.- 29 สค. 2552	60 วัน
4. พิมพ์ใบอนุญาตทำงาน (กรมการปกครอง)	60 วัน เริ่มตั้งแต่วันที่ได้รับ ข้อมูลการอนุญาตทำงานจาก กรมการจัดหางาน	-

ขั้นตอนที่ 1

การรายงานตัวและจดทะเบียน (กรมการปกครอง)

1. นายจ้างหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย พากันคนต่างด้าว มาขึ้นคำร้องขอจดทะเบียนประวัติของคนต่างด้าวสัญชาติพม่า ลาว และกัมพูชา ตามแบบ ทด. 1 ณ สำนักทะเบียนอำเภอ/ ท้องถิ่น ที่คนต่างด้าวอาศัยอยู่ โดยกรอกแบบให้ครบถ้วน พร้อมติดรูปถ่ายขนาด 1 นิ้วจำนวน 2 รูป
2. นายทะเบียนตรวจสอบรายการที่กรอกไว้ตามแบบ ทด.1 โดยเฉพาะรายการที่จำเป็น เช่น ชื่อตัว/ชื่อสกุล วัน/ เดือน/ ปี เกิด สัญชาติ ของคนต่างด้าว และเลขประจำตัวประชาชน ชื่อตัว ชื่อสกุล รหัสประจำบ้าน ที่อยู่ของนายจ้าง/ สถานประกอบการ ต้องอยู่ในเขตสำนักทะเบียนที่จดทะเบียน แล้วประทับตราของอำเภอ/ ท้องถิ่น ลงบนแบบทด.1 โดยให้ประทับคร่อมระหว่างส่วนที่ 2 และส่วนที่ 3
3. กรณีนายจ้างไม่อยู่ในสำนักทะเบียนเดียวกันกับสถานประกอบการ นายจ้างจะต้องให้คนต่างด้าวมียชื่ออยู่ในสถานประกอบการหรือบ้านเช่า ที่อยู่ในสำนักทะเบียนที่สถานประกอบการนั้นตั้งอยู่ โดยกรอกแบบ ทด. 1 ในช่องเลขประจำตัวประชาชน ชื่อตัว ชื่อสกุล และรหัสประจำบ้าน ที่อยู่ต้องเป็นผู้ที่มีชื่ออยู่ใน สถานประกอบการหรือเจ้าของบ้านเช่า เพื่อให้คนต่างด้าวมียชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านหลังดังกล่าว
4. กรณีตามข้อ 3 หากสถานประกอบการที่ไม่มีชื่อคนไทยอยู่ ให้นายจ้างย้ายชื่อคนไทยเข้าไปในสถานประกอบการเพื่อให้คนต่างด้าวมียชื่ออยู่ในบ้านหลังดังกล่าว
5. เมื่อตรวจสอบความถูกต้องเรียบร้อยแล้วเจ้าหน้าที่จะบันทึกข้อมูล กำหนดเลขประจำตัวต่างด้าว 13 หลัก พิมพ์ลายนิ้วมือ ถ่ายรูป และพิมพ์แบบรับรองรายการทะเบียนประวัติ (ทร.38/1) เพื่อที่คนต่างด้าวสามารถนำไปเป็นหลักฐานในการขออนุญาตทำงานกับกรมการจัดหางาน
6. การขอมิบัตรประจำตัวคนต่างด้าว เสียค่าธรรมเนียม 60 บาท และการขอคัดแบบรับรองรายการทางทะเบียนประวัติคนต่างด้าว (ทร.38/1) เสียค่าธรรมเนียม 20 บาท ตามกฎกระทรวงกำหนดให้คนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยปฏิบัติเกี่ยวกับการทะเบียนราษฎร และกำหนดอัตราค่าธรรมเนียม พ.ศ. 2551 การออกไปเสร็จรับเงินจะพิมพ์จากคอมพิวเตอร์ และมอบให้คนต่างด้าว สำหรับสำเนาใบเสร็จรับเงินจัดเก็บไว้ในฐานข้อมูลและการนำส่งเงินเป็นรายได้ตาม ระเบียบกระทรวงการคลัง
7. กรณีที่รับคำร้อง ทด.1 ไว้แล้ว แต่ไม่สามารถบันทึกข้อมูลคนต่างด้าวเสร็จทันในวันที่ 30 กค. 52 เจ้าหน้าที่จะต้องดำเนินการตาม ข้อ 2 แล้วมอบ ทด.1 ส่วนที่ 3 ให้คนต่างด้าวเพื่อมาพิมพ์ลายนิ้วมือ ถ่ายรูป และพิมพ์แบบรับรองรายการทะเบียนประวัติ (ทร.38/1) ภายในวันที่ 10 สิงหาคม 2552

ขั้นตอนการรับลงทะเบียนสำหรับกลุ่มอาชีพประมง กรณีนายจ้างไม่สามารถพาคนต่างด้าวมาจดทะเบียนประวัติภายในกำหนดระหว่างวันที่ 1 - 30 กรกฎาคม 2552 ได้ เนื่องจากคนต่างด้าวออกเรือหาปลาอยู่กลางทะเล ให้ดำเนินการดังนี้

1. ให้นายจ้างหรือผู้ได้รับมอบหมาย นำรูปถ่ายคนต่างด้าว ขนาด 1 นิ้ว จำนวน 2 รูป มายื่นคำร้องตามแบบ ทต.1 ณ สำนักทะเบียนอำเภอ/ ท้องถิ่น พร้อมกรอกรายละเอียดรายการบุคคลตามแบบ
2. สำนักทะเบียนอำเภอ/ ท้องถิ่น จะต้องดำเนินการบันทึกข้อมูล พร้อมกำหนดเลขประจำตัว 13 หลัก แล้วฉีก ทต. 1 ตอน 3 มอบให้นายจ้าง/ ผู้ประกอบการ เพื่อนำคนต่างด้าวมาพิมพ์ลายนิ้วมือถ่ายรูป
3. หลังจากสิ้นสุดการจดทะเบียน ให้นายจ้าง/ ผู้ประกอบการพาคนต่างด้าวที่ยื่นคำร้องตามแบบ ทต. 1 ทุกคน มาดำเนินการตามขั้นตอนที่กำหนด ณ สำนักทะเบียนที่ยื่นคำร้องไว้ภายในวันที่ 30 กันยายน 2552 หากพ้นกำหนดแล้วให้ยกเลิกการคนต่างด้าวในฐานะข้อมูลและยกเลิก ทต. 1 ด้วย การออกใบเสร็จรับเงินจะพิมพ์จากคอมพิวเตอร์ และมอบให้คนต่างด้าว สำหรับสำเนา ใบเสร็จรับเงินจัดเก็บไว้ในฐานข้อมูลและการนำส่งเงินเป็นรายได้ตาม ระเบียบกระทรวงการคลัง

ขั้นตอนที่ 2

การตรวจสอบภาพ (กระทรวงสาธารณสุข)

รายการที่แรงงานข้ามชาติ ต้องนำมาประกอบการตรวจสอบภาพคือ

1. แบบรับรองรายการทะเบียนประวัติ (ทต.38/1) หรือ ทต.1 ส่วนที่ 3
2. ค่าตรวจสอบภาพ จำนวน 600 บาท
3. ค่าประกันสุขภาพ จำนวน 1,300 บาท

สถานพยาบาลที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนด

1. เขตกรุงเทพมหานครประกอบด้วย

- (1) โรงพยาบาลราชวิถี
- (2) โรงพยาบาลเลิศจิน
- (3) โรงพยาบาลนพรัตน์ราชธานี
- (4) โรงพยาบาลกลาง
- (5) โรงพยาบาลตากสิน
- (6) โรงพยาบาลเจริญกรุงประชารักษ์

(7) วิทยาลัยแพทยศาสตร์กรุงเทพมหานครและวชิรพยาบาล

(8) บางกอก 9 อินเตอร์เนชั่นแนล

2. ส่วนภูมิภาค สามารถไปตรวจสอบภาพได้ที่โรงพยาบาลของรัฐ

ขั้นตอนที่ 3

การขอรับใบอนุญาตทำงาน(กรมการจัดหางาน)

สถานที่ดำเนินการ

(1) ในเขตกรุงเทพมหานคร ให้ยื่น ณ สำนักงานจัดหางานกรุงเทพมหานครเขตพื้นที่ 1-10 ที่สถานที่ทำงานที่ตั้ง

(2) ในจังหวัดอื่นให้ยื่น ณ หรือสำนักงานจัดหางานจังหวัด ที่สถานที่ทำงานตั้งอยู่ (ตามสถานที่ที่นายจ้างประสงค์จะจ้างคนต่างด้าวทำงาน)

เอกสารหลักฐานในการยื่นขอใบอนุญาตทำงาน

ให้ยื่นคำขอตามแบบ ตท. 13 พร้อมด้วยเอกสารหลักฐานดังนี้

1. สำเนาแบบรับรองรายการทะเบียนประวัติ (ทร.38/1)
2. ใบรับรองแพทย์
3. สำเนาหนังสือแจ้งผลการอนุญาตให้จ้างแรงงานข้ามชาติ (โควตา)
4. สำเนาบัตรประจำตัวประชาชนของนายจ้าง สำเนาหนังสือเดินทาง กรณีนายจ้างเป็นคนต่างด้าว หรือสำเนาหนังสือรับรองการจดทะเบียนนิติบุคคล (กรณีนายจ้างเป็นนิติบุคคล)
5. แผนที่แสดงที่ตั้งของสถานที่ทำงาน
6. หากให้ผู้อื่นมาทำการแทน ต้องมีใบมอบอำนาจติดอากรแสตมป์ 10 บาท

ค่าธรรมเนียมในการยื่นขอใบอนุญาตทำงาน

- (1) ค่ายื่นคำขอฉบับละ 100 บาท
- (2) ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตทำงานตามระยะเวลาที่ขออนุญาต (ไม่เกินวันที่ 28 ก.พ. 2552)

- ใบอนุญาตทำงานที่มีอายุไม่เกิน 3 เดือน	จำนวน 450 บาท
- ใบอนุญาตทำงานที่มีอายุเกิน 3 เดือน แต่ไม่เกิน 6 เดือน	จำนวน 900 บาท
- ใบอนุญาตทำงานที่มีอายุเกิน 6 เดือน แต่ไม่เกิน 1 ปี	จำนวน 1,800 บาท

สำหรับกลุ่มอาชีพประมง

กรณีนายจ้างไม่สามารถพาคนต่างด้าวมาขอรับใบอนุญาตทำงานภายในกำหนดระหว่างวันที่ 1 กรกฎาคม - 29 สิงหาคม 2552 ได้ เนื่องจากคนต่างด้าวออกเรือหาปลาอยู่กลางทะเล ให้ผู้รับมอบอำนาจจากคนต่างด้าว ยื่นคำขอตามแบบ ตท. 13 พร้อมกรอกรายละเอียดข้อมูลคนต่างด้าว และลายพิมพ์นิ้วมือ ลายละเอียดข้อมูลนายจ้างให้ครบถ้วนถูกต้องตามแบบพร้อมด้วยเอกสาร (ทร.38/1) หรือสำเนา ทด.1 ส่วนที่ 3 และใบนัดตรวจสุขภาพหรือใบเสร็จรับเงินค่าตรวจสุขภาพที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนด แทนเอกสารตามข้อ 3.2 (1) และ (2) ณ สถานที่ดำเนินการตามข้อ 3.1 ภายในกำหนด (วันที่ 1 กรกฎาคม - 29 สิงหาคม 2552) เจ้าหน้าที่จะดำเนินการรับคำขอ เก็บค่าธรรมเนียมการยื่นคำขอ 100 บาท และออกใบแจ้งให้ส่งเอกสารเพิ่มเติมภายในวันที่ 30 ตุลาคม 2552

ขั้นตอนที่ 4

การออกบัตรอนุญาตทำงาน

บัตรประจำตัวคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยของกลุ่มแรงงานข้ามชาติหลบหนีเข้าเมืองตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 26 พฤษภาคม 2552

ด้านหน้า : รายการบุคคล พื้นบัตรสีชมพู

ด้านหลัง : ใบอนุญาตทำงาน จำแนกสีตามประเภทกิจการ

สีพื้น	ประเภทกิจการ
สีฟ้า	กิจการประมง
สีส้ม	ต่อเนื่องประมงทะเล
สีเขียว	เกษตรและปศุสัตว์
สีเหลือง	ก่อสร้าง
สีเทา	ผู้รับใช้ในบ้าน
สีน้ำตาล	กิจการอื่นๆ

เงื่อนไขและความรับผิดชอบของนายจ้าง

- 1. รายงานการคงอยู่ของแรงงานข้ามชาติ ทุก 3 เดือน แรงงานข้ามชาติหลบหนีต้องแจ้งภายใน 7 วัน
- 2. จัดหาที่พักหรือจัดการให้แรงงานข้ามชาติอยู่อาศัยเป็นหลักแหล่ง
- 3. ไม่รับแรงงานข้ามชาติที่หลบหนีมาจากนายจ้างอื่น
- 4. ผ่อนผันให้อยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวเพื่อรอการส่งกลับไม่เกิน 28 กุมภาพันธ์

2553

อย่างไรก็ตามสำหรับแรงงานประเภทที่ 2. สำหรับการต่ออายุใบอนุญาตทำงาน และประเภท 3. การขึ้นทะเบียนอนุญาตทำงานใหม่ทั้งระบบ จะต้องดำเนินการพิสูจน์สัญชาติให้เสร็จสิ้นภายในวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2553 ซึ่งเป็นวันสุดท้ายที่มติคณะรัฐมนตรีอนุญาตให้อยู่และทำงานในประเทศไทยได้

4. ขั้นตอนการดำเนินการพิสูจน์สัญชาติของแรงงานข้ามชาติชาวลาว กัมพูชา และพม่า

ขั้นตอน	เอกสารที่ต้องนำไปมีดังนี้
ขั้นตอนที่ 1 การพิสูจน์สัญชาติ	กรณีพิสูจน์สัญชาติใหม่ 1. บัตรประชาชน หรือสำเนาทะเบียนบ้าน หรือบัตรผ่านแดน หรือหนังสือเดินทางชั่วคราว (TP) ที่ทางรัฐบาลออกให้ (ถ้ามี) 2. รูปถ่ายสีหน้าตรงไม่สวมหมวก ขนาด 2 นิ้ว 6 รูป 3. หนังสือเดินทางชั่วคราว (TP) 1,500 บาท กรณีทำหนังสือเดินทางถาวร PASSPORT (PP) 1. หนังสือเดินทางชั่วคราว (TP) ซึ่งได้รับการตรวจลงตราประเภท Non-Immigration L-A พร้อมสำเนา 2. สัญญาจ้างงานระหว่างนายจ้างกับแรงงานที่ได้รับการประทับตรารับรองและลงลายมือชื่ออธิบดีหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย 3. รูปถ่ายสีหน้าตรงไม่สวมหมวก ขนาด 2 นิ้ว 6 รูป 4. ค่าธรรมเนียมหนังสือเดินทางชั่วคราว (TP) 1,500 บาท

ขั้นตอน	เอกสารที่ต้องนำไปมีดังนี้
ขั้นตอนที่ 2 <u>การตรวจลงตรา</u>	1. หนังสือเดินทางชั่วคราว (TP) หรือ หนังสือเดินทางถาวร (PP) ของแรงงาน พร้อมสำเนา 1 ชุด 2. แบบคำร้องขอรับการตรวจลงตรา 4×6 ซม. 1 รูป 3. บัตรเข้า และขาออก (ตม.6) 4. ค่าธรรมเนียมการตรวจลงตราครั้งแรก 500 บาทถ้ากรณีการขอขยายระยะเวลาการอนุญาต (ต่ออายุ วีซ่า ครั้งที่ 2) 1,900 บาท 5. ใบอนุญาตทำงาน (สีชมพู) พร้อมสำเนา หรือ ทร. 38/1 พร้อมใบรับคำขอพร้อมแบบ ตท. 15 พร้อมใบเสร็จรับเงินค่าธรรมเนียม คำขอใบอนุญาตทำงาน 6. เอกสารการรับรองการมีโควตาปัจจุบันพร้อมสำเนา 7. ประชาชนนายจ้างตัวจริงพร้อมสำเนา 1 ชุด 8. กรณีนิติบุคคลต้องมีหนังสือรับรองการจดทะเบียนบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนจำกัด 9. หนังสือมอบอำนาจกรณีนายจ้างไม่มาด้วยตนเอง
ขั้นตอนที่ 3 <u>การขอรับใบอนุญาตทำงาน</u>	1. หนังสือเดินทางชั่วคราว (TP) หรือ หนังสือเดินทางถาวร (PP) ของแรงงาน พร้อมสำเนา 1 ชุด 2. ใบรับรองแพทย์ 3. เอกสารรับรองการมีโควตาปัจจุบันพร้อมสำเนา 4. แผนที่แสดงที่ตั้งของสถานที่ทำงาน 5. รูปถ่ายครึ่งตัวไม่สวมหมวก ขนาด 2 นิ้ว จำนวน 2 รูป 6. ใบอนุญาตทำงาน (บัตรสีชมพู) 7. สำเนาบัตรประจำตัวประชาชนของนายจ้าง 8. สำเนาทะเบียนบ้านของนายจ้าง 9. สำเนาหนังสือรับรองการจดทะเบียนบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนจำกัด 10. หนังสือมอบอำนาจกรณีนายจ้าง ติดอากรแสตมป์ 30 บาท (กรณีนายจ้างไม่มาด้วยตนเอง) 11. สำเนาบัตรประชาชน(ผู้รับมอบอำนาจ)

ขั้นตอนการพิสูจน์สัญชาติแรงงานข้ามชาติพม่า

- ขั้นตอนที่ 1 การประชาสัมพันธ์และส่งแบบพิสูจน์สัญชาติให้กับจัดหางานในพื้นที่
- ขั้นตอนที่ 2 แรงงานชาวพม่ากรอกข้อมูลในแบบฟอร์มการพิสูจน์สัญชาติพม่าทั้งภาษาไทย และภาษาพม่า
- ขั้นตอนที่ 3 นายจ้างหรือสถานประกอบการส่งแบบพิสูจน์สัญชาติพม่าให้กับสำนักงานจัดหางานจังหวัดหรือสำนักจัดหางานกรุงเทพมหานครเขตพื้นที่ 1 - 10
- ขั้นตอนที่ 4 สำนักงานจัดหางานจังหวัดหรือสำนักจัดหางานกรุงเทพมหานครเขตพื้นที่ 1 - 10 จัดส่งแบบพิสูจน์สัญชาติพม่าให้กับกรมการจัดจ้างแรงงานข้ามชาติ
- ขั้นตอนที่ 5 กรมการจัดหางานส่งแบบพิสูจน์สัญชาติชาวพม่าให้กับทางการพม่าตรวจสอบข้อมูล
- ขั้นตอนที่ 6 ทางการพม่าแจ้งผลการตรวจสอบข้อมูลแรงงานชาวพม่าให้ฝ่ายไทยทราบ
- ขั้นตอนที่ 7 การจัดทำแผนกำหนดการพิสูจน์สัญชาติพม่า แจ้งสำนักงานจัดหางานจังหวัดหรือสำนักจัดหางานกรุงเทพมหานครเขตพื้นที่ 1 - 10 และแจ้งให้นายจ้าง สถานประกอบการ หรือลูกจ้างทราบ
- ขั้นตอนที่ 8 นายจ้างหรือผู้รับมอบอำนาจนำแรงงานพม่าไปเข้ารับการพิสูจน์สัญชาติตามวัน เวลา และสถานที่ ที่กำหนด
- ขั้นตอนที่ 9 ศูนย์ประสานการพิสูจน์สัญชาติรับรายงานตัวแรงงาน
- ขั้นตอนที่ 10 แรงงานชาวพม่าเดินทางไปพิสูจน์สัญชาติ ณ เมืองท่าขี้เหล็ก เมียวดี เกาะสอง
- ขั้นตอนที่ 11 การตรวจลงตราและประทับตราอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราว
- ขั้นตอนที่ 12 การตรวจสอบสุขภาพแรงงานข้ามชาติ ณ สถานพยาบาลของรัฐ หากมีการตรวจสอบสุขภาพแล้ว ไม่ต้องตรวจซ้ำอีก
- ขั้นตอนที่ 13 แรงงานข้ามชาติที่ผ่านการพิสูจน์สัญชาติยื่นคำขอรับใบอนุญาตทำงาน
- ขั้นตอนที่ 14 ส่งข้อมูลแรงงานข้ามชาติที่ผ่านการพิสูจน์สัญชาติ และขอรับใบอนุญาตทำงานให้กรมการปกครอง (ส่วนการทะเบียนราษฎร)

สำหรับแรงงานข้ามชาติที่ขอพิสูจน์สัญชาติ สามารถทำงานในประเทศไทยได้ 2 ปี และต่อใบอนุญาตออกไปอีก 2 ปี สามารถเดินทางไปได้ทั่วประเทศ มีสิทธิตามกฎหมายแรงงาน รวมถึงสิทธิตามกฎหมายประกันสังคม และสิทธิทางกฎหมายไทยด้านอื่นๆ ครบถ้วน

7. การขอโควตาการจ้างแรงงานข้ามชาติสำหรับนายจ้าง

มี 2 กรณี คือ

กรณีที่ 1 นายจ้างรายเดิมที่ได้รับการจัดสรรโควตา

นายจ้างรายเดิมที่ได้รับการจัดสรรโควตาแล้ว และยังมีความประสงค์เช่นเดิม คือ มีสถานที่ตั้งที่ทำงานและจำนวนความต้องการจ้างคนต่างด้าวเท่าเดิม ให้ดำเนินการต่ออายุโควตา โดยใช้เอกสารหลักฐานประกอบการยื่นต่ออายุโควตา ดังนี้

1. ใบโควตาลบเดิม ที่ระบุการอนุญาตสิ้นสุด ฉบับจริง พร้อมสำเนา 1 ฉบับ
2. สำเนาบัตรประชาชนนายจ้าง 1 ฉบับ
3. หนังสือมอบอำนาจของนายจ้าง (กรณีนายจ้างมิได้มายื่นด้วยตนเอง) พร้อมสำเนาบัตรประชาชนของผู้รับมอบอำนาจ พร้อมติดอากรแสตมป์ 10 บาท

กรณีที่ 2 นายจ้างผู้ประสงค์จะจ้างแรงงาน ทั้งที่ไม่เคยขอโควตา หรือ ขอเปลี่ยนแปลงโควตาเดิม

นายจ้างผู้ประสงค์จะจ้างแรงงาน ทั้งที่ไม่เคยขอโควตา หรือ ขอเปลี่ยนแปลงโควตาเดิม เช่น เปลี่ยนสถานที่ตั้งที่ทำงานใหม่, ต้องการเพิ่มจำนวนการจ้างคนต่างด้าว ฯลฯ ให้ดำเนินการยื่นแบบแจ้งความต้องการจ้างแรงงานข้ามชาติ โดยใช้เอกสารหลักฐานประกอบการยื่นขอ ดังนี้

1. แบบแจ้งความต้องการจ้างแรงงานข้ามชาติ (โควตา) ที่กรอกรายละเอียดเรียบร้อยแล้ว 2 แผ่น
2. บัตรประจำตัวประชาชน ทะเบียนบ้าน พร้อมสำเนา (กรณีเป็นบุคคลธรรมดา)
3. สำเนาหนังสือรับรองการจดทะเบียนนิติบุคคล (รับรองมาไม่เกิน 6 เดือน), สำเนาทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม (ภพ.20) สำเนาบัตรประจำตัวผู้มีอำนาจลงนาม (กรณีเป็นนิติบุคคล)
4. ที่ตั้งสถานที่ทำงานไม่ตรงกับในทะเบียนบ้านนายจ้าง (กรณีบุคคลธรรมดา) หรือหนังสือรับรอง การจดทะเบียนนิติบุคคล (กรณีบุคคล) ให้ยื่นหลักฐานอื่นที่เกี่ยวข้องประกอบ เช่น เอกสารแสดง การประกอบธุรกิจ หนังสืออนุญาตจัดตั้งโรงงาน (รง.4) ทะเบียนพาณิชย์ สัญญาเช่าสถานที่ สัญญารับเหมาก่อสร้าง โฉนดที่ดิน สัญญาซื้อขาย เป็นต้น
5. แผนที่แสดงที่ตั้งของสถานประกอบการ
6. หนังสือมอบอำนาจของนายจ้าง (กรณีนายจ้างไม่ได้มายื่นด้วยตนเอง) พร้อมสำเนาบัตรประชาชน ของผู้มอบและผู้รับมอบอำนาจ พร้อมติดอากรแสตมป์ 10 บาท

สถานที่ดำเนินการในการขอโควตา

หากผู้ประสงค์จะจ้างเป็นบุคคลธรรมดา ให้ยื่นแบบรับแจ้งความต้องการจ้างคนต่างด้าวได้ ณ สำนักงานจัดหางานกรุงเทพมหานครพื้นที่ 1-10 หรือสำนักงานจัดหางานจังหวัด ที่ตนเองมีภูมิลำเนา

1. หากผู้ประสงค์จะจ้างคนต่างด้าวมีที่อยู่ หรือสถานประกอบการหลายแห่ง ให้ยื่นแบบรับแจ้งความต้องการจ้างคนต่างด้าวได้ ณ สำนักงานจัดหางานกรุงเทพมหานครพื้นที่ หรือสำนักงานจัดหางานจังหวัด ที่ตนเองได้แสดงเจตนารมณ์ไว้เพียงแห่งใด แห่งหนึ่งเป็นสถานที่รับแจ้งความต้องการจ้างคนต่างด้าว

2. หากผู้ประสงค์จะจ้างคนต่างด้าวเป็นนิติบุคคล ให้ยื่นแบบรับแจ้งความต้องการจ้างคนต่างด้าวได้ ณ สำนักงานจัดหางานกรุงเทพมหานครพื้นที่ 1-10 หรือสำนักงานจัดหางานจังหวัด ที่สำนักงานใหญ่ตั้งอยู่

8. ความผิดและโทษเกี่ยวกับการทำงานของแรงงานต่างด้าวตามพระราชบัญญัติ

การทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2551

บทลงโทษกรณีแรงงานทำการฝ่าฝืน

(1) ทำงานโดยไม่ได้รับใบอนุญาต (มาตรา 51) คนต่างด้าวผู้ใดทำงานโดยไม่ได้รับใบอนุญาต ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 5 ปีหรือปรับตั้งแต่ 2,000 บาทถึง 100,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ในกรณีที่คนต่างด้าวซึ่งถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดตามวรรคหนึ่งยินยอมเดินทางกลับออกไปนอกราชอาณาจักรภายในเวลาที่พนักงานสอบสวนกำหนดซึ่งต้องไม่ช้ากว่า 30 วัน พนักงานสอบสวนจะเปรียบเทียบปรับและดำเนินการให้คนต่างด้าวนั้นเดินทางกลับออกไปนอกราชอาณาจักรก็ได้

(2) ไม่ทำงานตามประเภทหรือลักษณะงานและกับนายจ้าง ณ ที่ซึ่งหรือสถานที่และเงื่อนไขตามที่ได้รับอนุญาต (มาตรา 26 วรรคแรก) ปรับไม่เกิน 20,000 บาท (มาตรา 52)

(3) ไม่มีใบอนุญาตทำงานอยู่กับตัว หรืออยู่ ณ สถานที่ทำงานในระหว่างเวลาทำงานเพื่อแสดงต่อพนักงานเจ้าหน้าที่หรือนายทะเบียน (มาตรา 24) ปรับไม่เกิน 10,000 บาท (มาตรา 53)

บทลงโทษนายจ้างที่กระทำการฝ่าฝืน

(1) รับคนต่างด้าวที่ไม่มีใบอนุญาตเข้าทำงาน (มาตรา 27) ปรับตั้งแต่ 10,000 ถึง 20,000 บาท ต่อคนต่างด้าวที่จ้าง 1 คน (มาตรา 54)

(2) รับคนต่างด้าวที่มีใบอนุญาตทำงานแต่ไม่ได้รับอนุญาตให้ทำงานกับตน (มาตรา 27) ปรับไม่เกิน 10,000 บาท (มาตรา 54)

(3) ให้คนต่างด้าวที่มีใบอนุญาตทำงานกับตนทำงานนอกเหนือจากประเภทหรือลักษณะงานที่ระบุไว้ในใบอนุญาต ณ ที่้องที่ หรือสถานที่ที่ระบุไว้ในใบอนุญาต (มาตรา 27) ปรับไม่เกิน 10,000 บาท (มาตรา 54)

(4) ไม่ปฏิบัติตามหนังสือสอบถามหรือหนังสือเรียกหรือไม่ยอมให้ข้อเท็จจริง หรือไม่ส่งเอกสารหรือหลักฐานแก่นายทะเบียนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ โดยไม่มีเหตุอันควร (มาตรา 48) ปรับไม่เกิน 10,000 บาท (มาตรา 55)

.....

ภาคผนวก ข

การจดทะเบียนแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง ที่อยู่นอกระบบผ่อนผัน ปี 2552
ตามมติ ค.ร.ม. เมื่อวันที่ 26 พ.ค.52

ข้อควรทราบเบื้องต้น

- ★ รับจดทะเบียนเฉพาะผู้ที่ทำงานเท่านั้น ไม่รวมบุตรและผู้ติดตาม
- ★ ต้องเป็นคนต่างด้าวที่ลักลอบเข้ามาทำงานอยู่ก่อนวันที่ ประกาศ มท. มีผลบังคับใช้ก่อนวันที่ (30 มิถุนายน 2552)
- ★ อนุญาตให้ทำงานได้ถึงวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2553 เท่านั้น เพื่อจะได้พิสูจน์สัญชาติและปรับเปลี่ยนสถานะ ให้เป็นผู้เข้าเมืองโดยถูกกฎหมายต่อไป
- ★ แรงงานต่างด้าวที่ขออนุญาตทำงาน จะต้องมิอายุไม่ต่ำกว่า 15 ปีบริบูรณ์ ในวันที่ยื่นคำขอ
- ★ นายจ้างจะต้องนำแรงงานต่างด้าวมาขึ้นคำขอด้วยตนเองหรือมอบหมายให้บุคคลคนอื่นมาขึ้นแทนเท่านั้น จะให้แรงงานต่างด้าวมาดำเนินการเพียงลำพังไม่ได้
- ★ การขออนุญาตทำงานจะสมบูรณ์และมีผลบังคับตามมติคณะรัฐมนตรี ต่อเมื่อได้ดำเนินการถูกต้อง ครบถ้วนทั้ง 3 ขั้นตอน คือ
 - ขั้นตอนที่ 1 : ลงทะเบียนและจัดทำประวัติ
 - ขั้นตอนที่ 2 : ตรวจสอบสุขภาพและทำประกันสุขภาพ
 - ขั้นตอนที่ 3 : ขออนุญาตทำงาน

ขั้นตอนที่ 1
ลงทะเบียนและจัดทำประวัติ

- ◎ **สถานที่ :**
 - ☛ ที่ว่าการอำเภอ ทุกอำเภอ
 - ☛ สำนักงานเทศบาลเมืองระนอง (เฉพาะกรณีนายจ้างมีชื่ออยู่ในเขตเทศบาลเมืองระนอง)
- ◎ **ระยะเวลา :** วันที่ 1 – 30 กรกฎาคม 2552
- ◎ **หลักฐานที่ต้องใช้ :** ประกอบด้วย
 1. คำร้องขอจดทะเบียน (ท.ด.1) ขอรับได้ที่สถานที่รับลงทะเบียนและจัดทำประวัติ
 2. สำเนาบัตรประจำตัวประชาชนและทะเบียนบ้านของนายจ้าง (กรณีแรงงานต่างด้าวไม่ได้พักอาศัยอยู่ในเขตท้องที่สำนักทะเบียนเดียวกันกับนายจ้าง ให้นำสำเนาบัตร ประชาชนและสำเนาทะเบียนบ้านของเจ้าของบ้านที่นายจ้างจัดให้แรงงานต่างด้าว พักอาศัยมาด้วย)
 3. รูปถ่ายแรงงานต่างด้าว ขนาด 1 นิ้ว จำนวน 2 รูป
 4. กรณีมอบหมายให้บุคคลอื่นผู้ดำเนินการแทน นอกจากจะต้องเตรียมหลักฐานตามข้อ 1 – ข้อ 4 แล้ว ให้นำสำเนาบัตรประจำตัวประชาชนและทะเบียนบ้านผู้ได้รับมอบหมายมาด้วย
- ◎ **ค่าธรรมเนียม :** จำนวน 80 บาท (ค่าถ่ายรูปทำบัตร 60 บาท และค่ารับรอง ท.ร.38/1 20 บาท)
- ◎ **โทรศัพท์ :** 0-7781-1572 , 0-7782-5967

ขั้นตอนที่ 2
ตรวจสอบสภาพและทำประกันสุขภาพ

- ◎ **สถานที่ :**
 - ☛ โรงพยาบาลจังหวัดระนอง
 - ☛ โรงพยาบาลอำเภอ ทุกอำเภอ
- ◎ **ระยะเวลา :** วันที่ 1 กรกฎาคม – 14 สิงหาคม 2552
- ◎ **หลักฐานที่ต้องใช้ :** ประกอบด้วย
 1. สำเนา ท.ร.38/1 (กรณียังไม่ได้รับ ท.ร.38/1 ให้นำ ท.ด.1 ส่วนที่ 3 มายื่นแทน)
 2. รูปถ่ายแรงงานต่างด้าว ขนาด 1 นิ้ว จำนวน 2 รูป
- ◎ **ค่าธรรมเนียม :** จำนวน 1,900 บาท (ค่าตรวจสอบสุขภาพ 600 บาท และค่าประกันสุขภาพ 1,300 บาท)
- ◎ **โทรศัพท์ :** โรงพยาบาลระนอง 077-812630
โรงพยาบาลอำเภอ 077-811076 ต่อ งานประกันสุขภาพ

ขั้นตอนที่ 3
ขออนุญาตทำงาน

- ◎ สถานที่ : สำนักงานจัดหางานจังหวัดระนอง
- ◎ ระยะเวลา : วันที่ 1 กรกฎาคม - 29 สิงหาคม 2552
- ◎ หลักฐานที่ต้องใช้ : ใช้เอกสารหลักฐานทั้งในส่วนขอแรงงานต่างด้าวและนายจ้าง ดังนี้

หลักฐานขอแรงงานต่างด้าว

1. แบบ ต.ท.13 (ขอรับได้ที่ สนง.จัดหางาน จ.ระนอง, ที่ว่าการอำเภอ, โรงพยาบาล)
2. แบบ ท.ร.38/1
3. ใบรับรองแพทย์
4. รูปถ่ายขนาด 1 นิ้ว จำนวน 2 รูป

หลักฐานของนายจ้าง

1. สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน
2. สำเนาทะเบียนบ้าน
3. ใบโควต้า (กรณีนายจ้างใดยังไม่มีโควต้าให้ยื่นขอโควต้าก่อน)
4. กรณีเป็นนิติบุคคล ให้แนบสำเนาหนังสือนิติบุคคลและสำเนาบัตรประชาชนผู้มีอำนาจลงนามมาด้วย

หลักฐานการขอโควต้า

1. แบบแจ้งความต้องการขอโควต้า
2. สำเนาบัตรประชาชน
3. สำเนาทะเบียนบ้าน
4. หลักฐานแสดงการทำกิจการ เช่น สำเนาเอกสารสิทธิที่ดิน ทะเบียนเรือ สัญญาเช่า ทะเบียนพาณิชย์
5. แผนที่ที่ตั้งสถานประกอบการ

- ◎ ค่าธรรมเนียม : จำนวน 1,900 บาท (ค่าคำขอ 100 บาท และค่าอนุญาตทำงาน 1,800 บาท)
 - ◎ โทรศัพท์ : 077-862026-8
-

ภาคผนวก ข

แบบสัมภาษณ์

เรื่อง การแสวงหาผลประโยชน์จากกระบวนการการขึ้นทะเบียนแรงงานข้ามชาติจากสหภาพพม่า
ในเขตพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

คำชี้แจง แบบสัมภาษณ์จะแบ่งออกเป็น 3 ชุดได้แก่

- ชุดที่ 1 แบบสัมภาษณ์สำหรับแรงงานข้ามชาติจากสหภาพพม่า
ชุดที่ 2 แบบสัมภาษณ์สำหรับผู้ประกอบการ (นายจ้าง)
ชุดที่ 3 แบบสัมภาษณ์สำหรับเจ้าหน้าที่หน่วยงานของรัฐ

แบบสัมภาษณ์นี้ผู้ศึกษาต้องการทราบข้อมูลเกี่ยวกับการแสวงหาผลประโยชน์จากกระบวนการการขึ้นทะเบียนแรงงานข้ามชาติจากสหภาพพม่า ในเขตพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเป็นข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้นจากนโยบายการบริหารจัดการแรงงานข้ามชาติและนำไปสู่การเสนอแนวทางการปรับปรุงตลอดจนแก้ไขนโยบายดังกล่าวต่อไป ผู้ศึกษาหวังว่าจะได้รับความร่วมมืออันดีจากท่านผู้ให้สัมภาษณ์ และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

นายวรรณนาพันธุ์ วรรณะศักดิ์

นักศึกษาปริญญาโท สาขาการเมืองและการปกครอง
คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

แบบสัมภาษณ์ ชุดที่ 1 สำหรับแรงงานข้ามชาติจากสหภาพพม่า

ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ให้สัมภาษณ์

ชื่อ..... อายุ ปี เพศ.....
 ถิ่นฐานเดิม..... อาชีพเดิม.....
 อาชีพปัจจุบัน..... รายได้.....บาท/เดือน

คำถาม

1. ท่านเข้ามาอาศัยอยู่ที่จังหวัดเชียงใหม่ได้ประมาณกี่ปี และท่านเคยประกอบอาชีพใด และในปัจจุบันได้ประกอบอาชีพใด

2. เหตุใดท่านจึงตัดสินใจเข้ามาเป็นแรงงานข้ามชาติในจังหวัดเชียงใหม่ ทำไมท่านไม่ทำงานอยู่ที่ประเทศของท่าน หรือทำงานอยู่ในจังหวัดอื่น หรือจังหวัดที่ใกล้เคียงจังหวัดเชียงใหม่

3. ก่อนการเข้ามาอาศัยอยู่ในประเทศไทย หรือในจังหวัดเชียงใหม่ ท่านเข้ามาได้ด้วยวิธีการใดบ้าง มีบุคคลกลุ่มไหนบ้างที่เข้ามาช่วยเหลือเป็นธุระให้ท่านในการเข้ามาอาศัยอยู่ และการช่วยเหลือ/ธุระดังกล่าวนี้กระทำด้วยวิธีการใด

4. ท่านได้ขึ้นทะเบียนเป็นแรงงานเมื่อไหร่ และการขึ้นทะเบียนของท่านมีผู้ใดได้เกี่ยวข้องกับการขึ้นทะเบียนแรงงานของท่านบ้าง และเกี่ยวข้องอย่างไร

5. ก่อนการขึ้นทะเบียนกับหลังการขึ้นทะเบียนท่านเห็นว่ามีแตกต่าง มีความจำเป็น และสำคัญต่อการทำงานของท่านหรือไม่ อย่างไร

6. การขึ้นทะเบียนแรงงานของท่านท่านคิดว่ามีปัญหา และมีข้อจำกัดในการขึ้นทะเบียนของท่านหรือไม่ อย่างไร
.....
.....
7. การขึ้นทะเบียนของท่านมีกลุ่มบุคคลใดเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในการขึ้นทะเบียนของท่าน และท่านเห็นด้วยหรือไม่กับการเข้ามาเกี่ยวข้องของบุคคลกลุ่มนั้น และการเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในการขึ้นทะเบียนเข้ามาด้วยวิธีการ/รูปแบบใดบ้าง เช่น เข้าเป็นนายหน้า ให้ความรู้ พาไปขึ้นทะเบียน จัดการเรื่องขึ้นทะเบียนให้ท่าน โดยที่ท่านไม่ต้องทำอะไร เป็นต้น
.....
.....
8. ท่านเคยพบกับกรณีตัวอย่างของปัญหาที่เกิดจากการขึ้นทะเบียนแรงงานต่างชาติดังหรือไม่ อาจเกิดขึ้นกับตัวของท่านหรือบุคคลใกล้ชิด ถ้าเคยพบเห็นกับกรณีที่ประสบปัญหาได้เกิดปัญหาอะไรขึ้นบ้าง และแก้ไขปัญหาดังกล่าวอย่างไร มีกลุ่มบุคคลใดเข้ามาร่วมแก้ไขปัญหาล้างหรือทำให้เกิดปัญหาหรือไม่
.....
.....
9. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรต่อกระบวนการขึ้นทะเบียนแรงงานของหน่วยงานรัฐที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน มีความเหมาะสมหรือไม่ หรือการขึ้นทะเบียนเป็นไปตามขั้นตอนที่หน่วยงานรัฐกำหนดทุกขั้นตอน โดยไม่มีการเปลี่ยนแปลง แทรก/ใช้วิธีการอื่น ๆ มาเพิ่มเติมนอกเหนือจากวิธีการที่รัฐกำหนดไว้
.....
.....
10. ท่านเห็นด้วยหรือไม่กับขั้นตอน/วิธีการขึ้นทะเบียนแรงงานที่ใช้อยู่ทุกวันนี้ และถ้าท่านเห็นด้วยเพราะเหตุผลใดบ้าง และท่านไม่เห็นด้วย เพราะอะไร และมีข้อเสนอแนะในกระบวนการขึ้นทะเบียนแรงงานที่บังคับใช้อยู่ในปัจจุบันอย่างไรบ้าง
.....
.....

แบบสัมภาษณ์ ชุดที่2 สำหรับผู้ประกอบการ (นายจ้าง)

ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ให้สัมภาษณ์

ชื่อ..... อายุ ปี เพศ.....
ประเภทกิจการ.....

คำถาม

1. เหตุใดท่านจึงตัดสินใจเลือกแรงงานข้ามชาติจากสหภาพมาเข้าทำงานในธุรกิจของท่าน และการหาแรงงานท่านมาจากแหล่งไหน เช่น มีนายหน้า หรือคนใกล้ชิดแนะนำ และในปัจจุบันธุรกิจของท่านมีแรงงานในสังกัดกี่ท่าน
.....
.....
2. ปัจจุบันท่านดูแล/ควบคุมแรงงานในสังกัดของท่านอย่างไร และเคยพบกับปัญหาของแรงงานที่ท่านดูแลอยู่บ้างหรือไม่ ถ้ามีปัญหามีปัญหาอะไรบ้าง และท่านแก้ไขปัญหานั้นอย่างไร
.....
.....
3. ท่านมีความเห็นอย่างไรกับคำจำเป็นในการให้แรงงานของท่านไปขึ้นทะเบียนแรงงานข้ามชาติคิดว่าควรหรือไม่ควร เพราะเหตุใด
.....
.....
4. ท่านคิดว่าก่อนการขึ้นทะเบียนกับหลังการขึ้นทะเบียนมีความแตกต่างกันหรือไม่ และมีความสำคัญต่อการประกอบธุรกิจของท่านหรือไม่อย่างไร
.....
.....
5. ท่านคิดว่าแรงงานที่ขึ้นทะเบียนกับไม่ได้ขึ้นทะเบียนประเภทไหนที่ท่านเห็นว่าเป็นประโยชน์และไม่เป็นภาระต่อธุรกิจของท่านมากที่สุด
.....
.....

6. ปกติถ้าต้องให้แรงงานในสังกัดของท่านไปขึ้นทะเบียนท่านเป็นผู้จัดการ/เป็นธุระในการขึ้นทะเบียนด้วยตนเองหรือไม่ และถ้าท่านจัดการเองทำด้วยวิธีการอย่างไร ในกรณีที่ท่านไม่จัดการได้ให้กลุ่มคนใดเป็นคนจัดการแทนท่าน และมีวิธีการจัดการอย่างไรบ้าง
.....
.....
7. การขึ้นทะเบียนแรงงานของในสังกัดของท่านมีปัญหา และมีข้อจำกัดในการขึ้นทะเบียนหรือไม่ อย่างไร
.....
.....
8. ท่านเคยพบกับกรณีตัวอย่างของปัญหาที่เกิดจากการขึ้นทะเบียนแรงงานต่างชาติบ้างหรือไม่ อาจจะเกิดขึ้นกับตัวของท่านหรือบุคคลใกล้ชิด ถ้าเคยพบเห็นกับกรณีที่ประสบปัญหาได้เกิดปัญหาอะไรขึ้นบ้าง และแก้ไขปัญหาดังกล่าวอย่างไร มีกลุ่มบุคคลใดเข้ามาร่วมแก้ไขปัญหาล้างหรือทำให้เกิดปัญหาหรือไม่
.....
.....
9. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรต่อกระบวนการขึ้นทะเบียนแรงงานของหน่วยงานรัฐที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน มีความเหมาะสมหรือไม่ หรือการขึ้นทะเบียนเป็นไปตามขั้นตอนที่หน่วยงานรัฐกำหนดทุกขั้นตอน โดยไม่มีการเปลี่ยนแปลง แทรก/ใช้วิธีการอื่น ๆ มาเพิ่มเติมนอกเหนือจากวิธีการที่รัฐกำหนดไว้
.....
.....
10. ท่านเห็นด้วยหรือไม่กับขั้นตอน/วิธีการขึ้นทะเบียนแรงงานที่ใช้อยู่ทุกวันนี้ และถ้าท่านเห็นด้วยเพราะเหตุผลใดบ้าง และท่านไม่เห็นด้วย เพราะอะไร และมีข้อเสนอแนะในกระบวนการขึ้นทะเบียนแรงงานที่บังคับใช้ในปัจจุบันอย่างไรบ้าง
.....
.....

แบบสัมภาษณ์ ชุดที่3 สำหรับเจ้าหน้าที่หน่วยงานของรัฐ

ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ให้สัมภาษณ์

ชื่อ..... อายุ ปี เพศ.....
อาชีพ..... ตำแหน่ง.....

คำถาม

- 1. จากกระบวนการขึ้นทะเบียนแรงงานต่างชาติในเขตจังหวัดเชียงใหม่ที่ผ่านมาจนถึงปัจจุบัน มีปัญหาที่เกิดขึ้นอะไรบ้าง
.....
.....
- 2. ท่านมีความเห็นอย่างไรกับคำจำเป็นในการให้แรงงานของท่านไปขึ้นทะเบียนแรงงานข้ามชาติ คิดว่าควรหรือไม่ควร เพราะเหตุใด
.....
.....
- 3. ท่านคิดว่าก่อนการขึ้นทะเบียนกับหลังการขึ้นทะเบียนมีความแตกต่างกันหรือไม่ และมีความสำคัญต่อการทำงานของภาครัฐหรือประเทศ หรือไม่อย่างไร
.....
.....
- 4. ปัญหาที่เกิดขึ้นมักเกิดจากสาเหตุใดบ้าง และกลุ่มบุคคลกลุ่มใดที่มักก่อให้เกิดปัญหามากที่สุด
.....
.....
- 5. ท่านคิดว่ากระบวนการขึ้นทะเบียนแรงงานต่างชาติสามารถเป็นช่องทางในการแสวงหาผลประโยชน์ให้แก่กลุ่มคนได้หรือไม่ ถ้าได้/ไม่ได้ด้วยเหตุผลอะไร และมักใช้วิธีการใดบ้าง
.....
.....

6. ท่านคิดว่าเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานรัฐเข้าไปเกี่ยวข้องกับการแสวงหาผลประโยชน์จากการขึ้นทะเบียนบ้างหรือไม่ ถ้ามีมากน้อยเพียงใด และมักแสวงหาผลประโยชน์ด้วยวิธีการใดได้บ้าง

.....

.....

7. ท่านคิดว่าวิธีการ/กระบวนการในการขึ้นทะเบียนมีความเหมาะสมหรือไม่ กับการนำมาใช้ใน ปัจจุบัน และคิดว่ามีประสิทธิภาพหรือไม่อย่างไร

.....

.....

8. ท่านมีข้อเสนอแนะในกระบวนการขึ้นทะเบียนแรงงานที่บังคับใช้อยู่ในปัจจุบันอย่างไรบ้าง

.....

.....

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ นายวรรณนาพันธุ์ วรรณะศักดิ์
 วัน เดือน ปีเกิด 3 กุมภาพันธ์ 2525
 ที่อยู่ปัจจุบัน บ้านเลขที่ 47 ถนน ราชวงศ์ ซอย 3 ต.ช้างม่วย อ.เมือง จ.เชียงใหม่ 50300

ประวัติการศึกษา

- สำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษาจาก โรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัย จ.เชียงใหม่
- สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นจาก โรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัย จ.เชียงใหม่
- สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายจาก โรงเรียนยุพราชวิทยาลัย จ.เชียงใหม่
- สำเร็จการศึกษาปริญญาตรีศิลปศาสตรบัณฑิตปี 2548 จากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- ปัจจุบันศึกษาปริญญาโทคณะรัฐศาสตร์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ อยู่ระหว่างการทำวิทยานิพนธ์ ในหัวข้อเรื่อง การแสวงหาผลประโยชน์จากกระบวนการขึ้นทะเบียนแรงงานข้ามชาติสัญชาติพม่าในเขตพื้นที่ อ.เมือง จ.เชียงใหม่ (Individualism of the private operators from registration process in Muang District Chiang Mai Province)

ประสบการณ์

1. ฝึกงาน ณ บริษัทโลดส์ซอล วิศวกรรมเหมืองแร่และก่อสร้างจำกัด ณ เหมืองแร่ลิกันท์ผลิตไฟฟ้า อ.แม่เมาะ จ.ลำปางเหมืองแร่ทองคำชาติ ต.เขาเจ็ดยอด อ.ทับคล้อ จ.พิจิตร และเหมืองแร่ทองคำเซโปน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว
2. ฝึกภาคสนามหาข้อมูลเกี่ยวกับการวางแผนแบบบูรณาการในการพัฒนาชุมชน ณ ต.บ้านมาย อ.แม่ทะ จ.ลำปาง
3. เป็นคณะผู้ทำงานวิจัยศึกษาค้นคว้าในเรื่องการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการรับร่างหรือไม่รับร่างรัฐธรรมนูญปี 2550 ในเขตจังหวัดเชียงใหม่ของคณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
4. เป็นคณะผู้ทำงานวิจัยศึกษาค้นคว้าใน การประชาสัมพันธ์เชิงรุกในภาวะวิกฤติเกี่ยวกับการเลือกตั้งของประชาชนในพื้นที่เขต อ.เมือง จ.เชียงใหม่ คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ร่วมกับสำนักนายกรัฐมนตรี

5. เป็นคณะผู้ทำงานวิจัยศึกษาค้นคว้าการสำรวจการลงคะแนนเสียงการเลือกตั้งของประชาชน (EXIT POLL)จากการจัดเลือกตั้งในวันที่23 ธันวาคม พ.ศ. 2550 ในเขตพื้นที่ อ.เมือง จ. เชียงใหม่ ของคณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

การศึกษาดูงาน การอบรม และการเข้าร่วมกิจกรรม

1. ศึกษาดูงาน ณ จังหวัดน่าน ในมิติเรื่องของ อารยธรรมไทย ในการศึกษาวิถีชีวิต เช่น ผีตองเหลือง และศึกษาวิถีชุมชน ในการอยู่ร่วมกับธรรมชาติอย่างยั่งยืนของกลุ่มอนุรักษ์แม่น้ำน่าน ตลอดจนความเป็นมาของศิลปะแห่งโบราณสถานโดยความดูแลของ ผศ.สายฝน น้อยทิด
2. ศึกษาดูงาน ณ จังหวัดเชียงราย อำเภอแม่สาย ในมิติเรื่องของเศรษฐกิจ การค้าระหว่างชายแดน ปัญหาเสพติด และการตรวจคนเข้าเมือง
3. ศึกษาดูงาน ณ จังหวัดเชียงราย อำเภอเชียงของ ในมิติเรื่อง วิถีชีวิตชุมชนริมน้ำโขง กับการพัฒนาทางด้านคมนาคมท่าเรือน้ำลึก
4. ศึกษาดูงาน ณ ประเทศสาธารณรัฐจีน ในมิติเรื่อง Roadmap เส้นทางการค้าจากแผ่นดินใหญ่สู่กลุ่มประเทศอาณานิคมภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขง ตลอดจนศึกษาถึงผลกระทบในการสร้างถนนสาย Roadmap
5. ศึกษาดูงาน ณ จังหวัดหลวงพระบาง ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ในมิติทางด้านรัฐศาสตร์ ศิลปะ ขนบธรรมเนียม ประเพณี วิถีชีวิต ของประชาชนกับการเป็นเมืองมรดกโลก พร้อมทั้งเป็นหนึ่งในผู้เขียนหนังสือเรื่อง “หลวงพระบางในความทรงจำ”
6. ตัวแทนนักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์แข่งขันกีฬาเชื่อมสัมพันธ์ 8 สถาบันประจำปี ในประเภทฟุตบอล ระหว่างปี 2544-2548
7. ตัวแทนนักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ แข่งขันกีฬابัณฑิตศึกษาสัมพันธ์แห่งประเทศไทย ครั้งที่ 17 ณ มหาวิทยาลัยขอนแก่น วันที่ 19-20 ตุลาคม พ.ศ. 2552
8. เข้าร่วมกิจกรรมค่ายอาสาละออง ณ โรงเรียนเทิงวิทยาคม อ.เทิง จ.เชียงราย
9. เข้าร่วมกิจกรรมค่ายสันตนาการให้ความรู้เกี่ยวกับความสัมพันธ์ของบุคลากรในชุมชนกับวัฒนธรรมท้องถิ่น และการนำเด็ก เยาวชนให้บริการสาธารณสุขประโยชน์ ให้แก่ชุมชน ตลอดจนสนับสนุนในด้านการแสดงออกทางด้านศิลปะ เช่น วาดรูป แสดงละครเวที การเล่นหุ่นมือ และการแสดงดนตรี
10. เข้าร่วมกิจกรรมค่ายโคมรักดิน ณ อ.แม่ทา จ.ลำพูน ค่ายสร้างโรงอาหารและสนามกีฬา ตลอดจนการสนับสนุนรณรงค์การออกกำลังกาย และจัดการแข่งขันกีฬาสร้างความสามัคคีในชุมชน เช่น การแข่งขันฟุตบอลประจำปีหมู่บ้าน ในตำบลทาทุ่งหลวง

11. เข้าร่วมกิจกรรมค่ายสร้างสรรค์เด็ก ณ โรงเรียนเทศบาล 6 นครลำปาง กิจกรรมสันตนาการ ได้แก่ การเล่นหุ่นมือ, การให้ความรู้เด็กและแจกของขวัญวันเด็ก จัดการประกวดการแสดงทางด้านศิลปะของเด็กในโรงเรียน รวมทั้งการแสดงออกทางด้านดนตรี
12. เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม Love music (กลุ่มรักดนตรี) ประกวดร้องเพลง แสดงความสามารถทางด้านดนตรี ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
13. เข้าร่วมกิจกรรมค่ายโคมทักนิธ ณ จังหวัดนครศรีธรรมราช ค่ายสันตนาการ ให้ความรู้เด็กมัธยม เกี่ยวกับผู้นำ และการต่อต้านยาเสพติด
14. เข้าร่วมกิจกรรมค่ายพุทธทัศนศึกษาศึกษาวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณีโบราณสถาน ความเป็นเอกลักษณ์ของสถาปัตยกรรมล้านนาโบราณ จังหวัดลำพูนและ เชียงใหม่
15. เข้าร่วมกิจกรรมค่ายโคมเชียงใหม่ ณ อ.พร้าว จ.เชียงใหม่ จัดการอบรมให้ความรู้ในเรื่องการมีส่วนร่วมชุมชนและการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ให้ความรู้เด็กเยาวชนในพื้นที่เกี่ยวกับการอนุรักษ์ขนบธรรมเนียม วัฒนธรรม ประเพณีที่ดีงามในชุมชน
16. เข้าร่วมกิจกรรมชมรมฟุตบอลมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์จัดการแข่งขันฟุตบอล เชื่อมความสัมพันธ์กับบุคลากรภายในมหาวิทยาลัยและออกไปให้ความรู้ทักษะทางด้านกีฬาแก่เด็กตามโรงเรียนในต่างจังหวัด

